

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2018

Karolína Kvačková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Karolína Kvačková

**Plán Kolumbie v kontextu americké War on
Drugs a War on Terror**

Bakalářská práce

Praha 2018

Autor práce: **Karolína Kvačková**

Vedoucí práce: **PhDr. Jan Hornát, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2018

Bibliografický záznam

KVAČKOVÁ, Karolína *Plán Kolumbie v kontextu War on Drugs a War on Terror*. Praha, 2018. str.47 Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jan Hronát, Ph.D.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá Plánem Kolumbie, iniciativou Spojených států na pomoc Kolumbii v boji proti pašerákům drog. Nicméně v průběhu let se z něj stala iniciativa zasahující i proti ozbrojeným skupinám jako FARC, ELN nebo AUC.

Hlavním cílem je dokázat, že Plán Kolumbie se stal součástí politiky War on Drugs a zároveň politiky War on Terror. Tato hypotéza je podpořena třemi argumenty. Prvním je americká legislativa, která se v návaznosti na teroristické útoky 11. září 2001 změnila a byl tak pozměněn i cíl Plánu Kolumbie samotného. Druhým argumentem je financování Plánu a jeho jasná afilace k vojenskému rozpočtu než nevojenskému, a to s největším akcentem právě v letech po 11. září. Třetím je očividná neefektivnost eradikace a malá podpora alternativních zdrojů, které jsou pro protidrogové plány neopomenutelné. Protiargumentem slouží fakt, že War on Drugs se v průběhu 90. let militarizovala i bez vlivu atmosféry po 11. zářím a Plán Kolumbie tedy není nutně plodem War on Terror. V bakalářské práci jsou tyto argumenty jednotlivě popsány a základě nich také soudím, že se má hypotéza z velké části potvrdila. Musíme ale vzít v potaz, že Plán Kolumbie běžící do roku 2001 do tohoto závěru nezapadá. A to protože se o politice War on Terror dá hovořit až na konci 2001, tedy až po schválení první investice.

Abstract

This bachelor thesis is concerning Plan Colombia, U.S. initiative to help Colombian State to fight drugs – its production, trafficking and selling. Nonetheless within the years the so called War on Drugs turned into initiative fighting insurgency groups as well, including FARC, ELN and AUC. Main goal of this research is to proof that Plan Colombia can be sorted to War on Drugs as well as War on Terror which occurred after the 11th of September 2001. This hypothesis is supported by three arguments. Firstly, the U.S. approach to counternarcotic changed. We can see the change especially in U.S. legislative, which changed directly after 11th September and the Plan Colombia with it. Second argument is based on fact that the financing of the program clearly changed in 2002 to more military based budget. And as last argument stands the ineffectiveness of the Plan on counterdrug bases. That is linked to the lack of assistance in development projects which backed up the eradication program. In the thesis the arguments are deeply examined and based on these arguments I think I confirmed my hypothesis. Even though we must note that Plan Colombia in action before 11th of September is not applicable since the there were no such circumstances as after that date.

Klíčová slova

Plán Kolumbie, War on Drugs, War on Terror, George Bush mladší, Bill Clinton, FARC

Keywords

Plan Colombia, War on Drugs, War on Terror, George Bush junior, Bill Clinton, FARC

Rozsah práce: 56 132 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ...9. 5. 2018

Karolína Kvačková

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno:

Karolína Kvačková

E-mail:

karolinakvackova@gmail.com

Studijní obor:

Mezinárodní teritoriální studia

Semestr a školní rok zahájení práce:

zimní, 2017

Semestr a školní rok ukončení práce:

letní, 2018

Vedoucí bakalářského semináře:

PhDr. Marek Pečenka

Vedoucí práce:

PhDr. Jan Hornát Ph.D

Název práce:

Plán Kolumbie v kontextu War on Drugs a War on Terror

Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):

Práce se věnuje Plánu Kolumbie, který byl zahájen v roce 2000. Měl posloužit jako pomoc Spojených států Kolumbii v stíhání pašeráků a zbavení se produkce drog. Po 11. září 2001 se ovšem diskutuje, zda nebyla tato iniciativa zneužita i na jiné cíle, jako například protiteroristické.

Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):

Hlavní změnou bylo přesměrování práce od hlavního cíle najít pro a proti jednotlivých prezidentských dvojic spíše na Plán samotný a jeho implementaci.

Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):

historický kontext konfliktu, politický kontext a jeho vliv na implementaci, cíle Plánu, financování plánu a jeho efektivita

Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):

Ted Galen Carpenter, *Bad neighbor policy: Washington's futile War on Drugs in Latin America* (New York: Palgrave Macmillan, 2003) ISBN 1403961379

Russell Crandall, „Clinton, Bush and Plan Colombia“, *Survival* 44, č. 1 (2011)

Russell Crandall, *The United States and Latin America after the cold war* (New York, Cambridge University Press, 2008) ISBN 0521717957

Coletta A. Youngers, „Collateral Damage: The U.S. “War on Drugs” and Its Impact on Democracy in the Andes” v *Politics in the Andes: Identity, Conflict, Reform* ed. Jo-Marie Burt a Philip Mauceri (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2006) ISBN 9780822942252

Tobias Franz, „Plan Colombia: illegal drugs, economic development and counterinsurgency – a political economy analysis of Colombia's failed war“ *Development Policy Review* 34, č. 4 (201): str. 563–591

Connie Veillette, „Plan Colombia Progress Report 2005“ *Congress Research Service*, 17. 1. 2005

Podpis studenta a datum

9. 5. 2018

Schváleno

Datum

Podpis

Vedoucí práce

Vedoucí bakalářského semináře

Garant oboru

Obsah

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM.....	5
PROHLÁŠENÍ.....	8
OBSAH	1
ÚVOD.....	2
1. HISTORIE AMERICKO – KOLUMBIJSKÉ SPOLUPRÁCE.....	5
1.1 PŘEDCHŮDCCI PLÁNU KOLUMBIE	6
2. POLITICKÝ KONTEXT.....	7
2.1 BILL CLINTON A ANDRÉS PASTRANA.....	7
2.2 GEORGE BUSH A ÁLVARO URIBE.....	9
3. CÍLE PLÁNU	10
3.1 CÍLE KOLUMBIJSKÉ STRANY	10
3.2 CÍLE AMERICKÉ STRANY	11
4. FINANCOVÁNÍ A IMPLEMENTACE	12
4.1 PLÁN KOLUMBIE 2000 – 2001.....	13
4.2 PLÁN KOLUMBIE 2001 – 2008.....	15
4.3 ANDSKÁ REGIONÁLNÍ INICIATIVA	16
4.4 ANDSKÁ PROTIDROGOVÁ INICIATIVA.....	17
5. UŽITÉ POSTUPY V RÁMCI BOJE PROTI DROGÁM A NARKOTERORISTŮM	22
5.1 ERADIKACE KOKY	22
5.2 BOJ PROTI NARKOTERORISTŮM	25
5.3 ROZVOJ A EKONOMICKÁ POMOC	26
ZÁVĚR	27
SUMMARY	29
POUŽITÁ LITERATURA.....	31
SEZNAM PŘÍLOH.....	35
PŘÍLOHY	35

Úvod

Bakalářská práce je věnována Plánu Kolumbie, iniciativě, která se objevila na konci 20. století a která měla v rámci kolumbijského území zamezit produkci a pašování drog do Spojených států, stejně jako zabezpečit toto území a potlačit guerrilové i paramilitární skupiny. Práce se pak zaměřuje zaměřit na to, jak tento program zapadal do americké politiky “War on Drugs” a “War on Terror” a jaký měl dopad na kolumbijský konflikt. Začátek kolumbijského konfliktu je datován od počátku dob *La violencia* v roce 1948,¹ ale guerrilové hnutí FARC (*Fuerzas Armas Revolutionarias de Colombia*) bylo oficiálně založeno až v roce 1956. Je nutné zde zmínit, že boje probíhaly v zemi již od dvacátých let, kdy se objevily problémy mezi liberální a konzervativní stranou a také se poprvé na politické scéně objevila strana komunistická. Boj mezi vládními složkami a protivládními skupinami byl od 70. let podpořen ještě pašováním drog a jiného zboží. Postupně se k pašování přidalo i pěstování a výroba drog, a to především marihuany a kokainu. Spojené státy americké se v tomto konfliktu začaly angažovat až ve chvíli, kdy se drogy začaly šířit hlavně k americkým spotřebitelům. Prezident Nixon tehdy vyhlásil tzv. War on Drugs neboli Válku proti drogám, aby potlačil nejen užívání drog v USA, ale také jejich

¹ La Violencia se nazývá 10 letý boj o vládu v Kolumbii. V této době není možné doložit, kdo byl u moci a kdo proti komu bojoval. Jisté se jednalo o liberální a konzervativní stranu, ale mnoho dalších aktérů se bojů účastnilo s jinými pohnutkami.

výrobu ve zdrojových zemích, mezi něž patřila právě Kolumbie². Nicméně se i přes různá vládní opatření a snahy v 80. a 90. letech produkce drog v Kolumbii nadále zvyšovala, stejně jako se v USA zvyšovala jejich konzumace. I když War on Drugs byla v některých případech velmi nepopulární a neproduktivní, do konce století byly zničeny všechny velké drogové kartely, které v té době obchod s drogami a jejich produkci ovládaly.³ Toto řešení bylo ale jen poloviční, neboť byly drogové farmy pouze převzaty ozbrojenými a guerrilovými skupinami, které rozdrobily obchod s drogami do menších organizací, které byly hůře dostižitelné. Navíc se tak zvýšil zisk těchto protivládních skupin, jež do té doby těžily pouze z únosů a pašování zbraní.

Do této situace vkročil kolumbijský prezident Andrés Pastrana, který v roce 1999 prezentoval nový plán, jak Kolumbii stabilizovat. Plán Kolumbie, který Spojené státy převzaly od prezidenta Pastrany, měl ale i v tom nejširším pojetí být pouze protidrogovou iniciativou, nikoliv protipovstaleckou. Tento směr se však radikálně změnil po nástupu George Bushe mladšího a útokem na World Trade Center dne 11. 9. 2001. Nově se americké zdroje, které byly v Kolumbii používány, přerozdělily a došlo k zvýšení dotací díky nové politice "War on Terror", která již zahrnovala i stabilizaci země a pomoc proti skupinám jako FARC, AUC (*Autodefensas Unidas de Colombia*) nebo ELN (*Ejército de Liberación Nacional*).

Přestože se Plán Kolumbie objevil již na přelomu tisíciletí a trval až do roku 2015, je tato práce věnována pouze období do roku 2008, což koresponduje s koncem vlády George Bushe mladšího.

Téma Plánu Kolumbie je důležité hned z několika důvodů. Jedná se o téma, které ovlivnilo historii vztahů USA a Kolumbie, potažmo celé Jižní Ameriky. Nyní jsme svědky podepsání mírové smlouvy s jednou z největších guerrilových skupin, je proto důležité ohlédnout se zpět a najít důvody, které k této úmluvě vedly, a zhodnotit efektivitu možných postupů. Zadruhé můžou tyto postupy sloužit jako vodítko k řešení podobnému problému, který se projevuje i v jiných zemích, například v Mexiku. Dalším důvodem je zajisté kontroverznost celého plánu, a to hlavně co se týče agresivity jeho aplikace a využívání propůjčených pravomocí.

² Jejich produkci, pašování, prodeji i konzumaci.

³ „25th Anniversary of President George H.W. Bush's Infamous Oval Office Speech Escalating "War on Drugs" Press Release“, *Drug Policy*, 3. 9. 2014 Dostupné na: <http://www.drugpolicy.org/news/2014/09/friday-25th-anniversary-president-george-hw-bushs-infamous-oval-office-speech-escalatin> (22. 4. 2018)

Kromě vnitřní analýzy je také důležité program zařadit do širšího kontextu americké zahraniční politiky. Mým cílem proto bude 1) rozhodnout, zda lze považovat Plán Kolumbie za součást War on Drugs a zároveň War on Terror; 2) zhodnotit, jak jednotlivé cíle a výsledky korespondují s těmito politikami; 3) vybrat elementy, které naopak do schématu nezapadají.

Na začátku práce se věnuji historii americko-kolumbijské spolupráce na potlačení růstu drogového průmyslu, která se později rozvinula do velmi široké strategie, jejíž součástí byl i Plán Kolumbie. Dále se zabývám významem programu a jeho cíli v počátečních letech, tedy v politickém kontextu, ve kterém plán vznikl a probíhal. Také se věnuji jednotlivým vytyčeným cílům a představám o jejich splnění, které se na americké a kolumbijské straně někdy velmi lišily. Další část jsem věnovala financování a průběhu programu, zároveň také jeho úspěšnosti v boji proti drogám a proti povstaleckým skupinám. Financování v tomto případě bude sloužit jako jeden ze základních argumentů, jenž bude použit k dokázání hypotézy. Kromě sledování úspěšnosti ve statistikách se přímo zaměřím na několik nejdůležitějších problémů a kontroverzí, kterým Plán Kolumbie čelil.

Práce se bude nejvíce opírat o publikace Russella Crandalla, profesora Davidsonovy univerzity, jenž dříve působil v poradním týmu prezidenta George Bushe mladšího. Budu se snažit vzít v potaz jeho blízkost k prezidentovi, a tedy možnou interpretaci některých faktů ve prospěch USA. Sám Russell Crandall je nicméně ve svých publikacích ke krokům Spojených států velmi kritický, a proto je takové zkrácení minimální, pokud vůbec nějaké je. Publikace, která jsou základním zdrojem, se jmenují "The United States and Latin America after the Cold War" a „Clinton, Bush and Plan Colombia“. Klíčovým zdrojem statistických dat pro mou práci byl server Narcotics Control Reports. Tam jsou uváděna data ohledně produkce drog a také vyčíslení americké snahy o eradikaci v ročenkách. Dalším statistickým zdrojem jsou zprávy Kongresové výzkumné agentury o Plánu Kolumbie, kde se hovoří o jeho účinnosti a rozdělení financí. Oba tyto zdroje jsou taktéž americké, a proto lze tuto práci zařadit jako hodnocení Plánu Kolumbie z americké strany.

Ve své práci budu používat nepřeložené názvy politik War on Drugs a War on Terror a to z důvodu chybějícího ekvivalentu v českém jazyce, který by zahrnoval všechny významy, které tyto slovní spojení zastávají.

1. Historie americko – kolumbijské spolupráce

Americká vláda poprvé začala bojovat proti obchodu s drogami již za vlády prezidenta Richarda Nixona, kdy se poprvé objevil tento problém v chudých komunitách, pozornost byla nicméně omezena na Spojené státy, nikoliv na země původu drog. V 80. letech, konkrétně za vlády prezidenta Ronalda Reagana, se ovšem přístup americké vlády změnil. Radikálně se totiž zvedla nejen konzumace drog, ale i s ní spojený zločin.⁴ Na to Nancy Reaganová ve svém televizním projevu odpověděla velkou kampaní „Just say no“⁵, která podle republikánských tradic apelovala na křesťanské hodnoty. S příchodem kampaně se navíc zpřísnil přístup k pašování drog na hranicích. Navzdory všem snahám se však dovoz kokainu a marihuany nijak nezmenšil, efekt byl spíše opačný.⁶ Další prezident, George H. W. Bush, ještě přitvrdil a během začátku devadesátých let investoval velké úsilí do omezení dovozu drog, tentokrát již v zemích původu, tedy v Kolumbii a okolních státech. Vlády v andském regionu ale většinou nebyly schopné Spojeným státům pomoci. Byly zmínané drogovými kartely, které ovládaly členy vlády i policii. Problém také způsobovaly guerillové skupiny, které svá obsazená území prohlašovala za samostatné státy.⁷

Velkým úspěchem se nakonec stalo dopadení Pabla Escobara, hlavy největšího Medellínskému kartelu. Během několika let poté následovala další zatčení dalších narkobaronů. Na produkci drog však tyto zásahy neměly žádný efekt.⁸ Proto War on Drugs byla do konce 90. let považována za neefektivně využití státní finance a prohranou bitvu.⁹ Jedním z všeobecně uznávaných důvodů, proč se statistiky nezměnily, bylo převzetí vlivu nad kolumbijským venkovem jinými skupinami, jako například AUC. Na konci devadesátých let, kdy mělo dojít k největšímu poklesu produkce drog, se totiž paramilitární organizace, mezi něž patří i zmíněná AUC, chopily opuštěného systému

⁴ „Drugs and Crime Facts 1988“ *Bureau of Justice Statistics*, - *Department of Justice* 1988, Dostupné na: <https://www.bjs.gov/content/pub/pdf/DCF88.pdf> (staženo dne: 18. 4. 2018)

⁵ Proslov Nancy Reaganové během televizního výstupu prezidenta Reagana 14. 9. 1986 Dostupné na: <https://www.history.com/speeches/nancy-reagan-introduces-just-say-no-campaign> (staženo dne: 18. 4. 2018)

⁶ Ted Galen Carpenter, *Bad neighbor policy: Washington's futile War on Drugs in Latin America* (New York: Palgrave Macmillan, 2003) ISBN 1403961379 str. 98-101

⁷ Odkazují zde na Nezávislé republiky Marquetalias, které byly v 50. letech ovládány levicovými povstalci, pozdějšími členy FARC nebo ELN. Tyto území požadovali nezávislost v průběhu let a FARC se k tomuto tématu vrátil i při mírových jednáních v letech 2012.

⁸ Ted Galen Carpenter, *Bad neighbor policy* str. 100-102

⁹ Jeremy Lennard and Steven Ambrus, „The Lost War on Drugs“, *The Guardian* 28. 11. 1997 Dostupné na: <http://www.mapinc.org/drugnews/v98/n047/a06.html?204354> (staženo dne: 18. 4. 2018)

drogových kartelů. AUC, stejně jako stovky menších skupin, zajišťovala kartelům bezpečí a chránila je, proto bylo velmi jednoduché převzít vedení. Jedním ze zásadních rozdílů však spočíval ve struktuře těchto skupin. Zatímco kartely byly centralizované ve městech a byly tak snadněji lokalizovatelné, organizace typu AUC se poučily a svou aktivitu decentralizovala a přesunula do prostředí malých farem na okrajích pralesa.¹⁰ Další skupiny, které se začaly nově angažovat v produkci a pašování drog, byly FARC a ELN.

1.1 Předchůdci Plánu Kolumbie

Plán Kolumbie nebyl nijak zvlášť inovativním řešením, ale byl spíše náhradou za strategie z minulých let. Jednalo se pouze o sjednocení a rozšíření americké pomoci, která do té doby postrádala systém a zaměřovala se jen na jednotlivé aspekty boje proti zločinům v souvislosti s drogami.

První koncepce americké pomoci v Kolumbii vznikla v roce 1989, několik měsíců po vraždě Luise Carlose Galána, jehož smrt velmi ovlivnila celý proces angažování Američanů v oblasti. Galán byl velkým odpůrcem drog a drogových kartelů a zároveň také prezidentským kandidátem. Jeho největší tah proti drogám měl umožnit vydávání vězňů odsouzených za prodej nebo pašování drog do USA, byl tak pro Spojené státy jakýmsi bílým koněm, kterého potřebovaly. Po jeho smrti, dne 18. 8. 1989 se proto rozběhla Andská Iniciativa, která kromě roční finanční pomoci ve výši 10 milionů USD přispěla dalšími 2,2 miliardami určenými pouze na boj proti drogám.¹¹

Tato iniciativa byla prezidentem Bushem starším prohlášena za definitivní a měla vyhrát dlouhodobou a pro mnohé Američany zbytečnou válku proti drogám.¹² Poprvé v historii se americká válka proti drogám přesunula především do zemí původu, tedy Kolumbie, Peru, Ekvádoru a Bolívie. Cílem bylo posílit vůli elit těchto zemí k boji proti drogám, zefektivnění právního systému a v neposlední řadě také diverzifikovat místní ekonomiky, které se staly na ilegálním obchodu závislé.¹³ Je důležité poukázat na to, že hlavním

¹⁰ Russell Crandall, „Clinton, Bush and Plan Colombia“, *Survival* 44, č. 1 (2011) str. 162 Dostupné na: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00396338.2002.9688545> (staženo dne: 11. 4. 2018)

¹¹ Russell Crandall, *The United States and Latin America after the cold war* (New York, Cambridge University Press, 2008) ISBN 0521717957 str. 86

¹² David Knowles, „82 % of Americans say U.S. is losing the 'war on drugs'“ *New York Daily News* 19. 8. 2013 Dostupné na: <http://www.nydailynews.com/news/national/82-u-s-losing-war-drugs-article-1.1431125> (staženo dne: 18. 4. 2018)

¹³ Tobias Franz, „Plan Colombia: illegal drugs, economic development and counterinsurgency – a political economy analysis of Colombia's failed war“ *Development Policy Review* 34, č. 4 (2011): str. 563–591 Dostupné na: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/dpr.12161> (staženo dne: 2. 2. 2018)

nástrojem, který byl k dosažení těchto cílů použit, byla armáda a policejní složky.¹⁴ Nicméně se kromě dopadení Pabla Escobara nic nezměnilo. A i když se z logiky věci dá počítat s dlouhodobým procesem, americká vláda i společnost očekávala alespoň nějaký počáteční úspěch, jenž se nedostavil. Také proto se válka proti drogám často považuje za prohranou.¹⁵

2. Politický kontext

Plán Kolumbie byl jako obměna Andské iniciativy novou ideou, která se v roce 1998 objevila po zvolení nového prezidenta Kolumbie Andrése Pastrany. Ten na rozdíl od svého předchůdce Ernesta Sampera nebyl údajně napojen na jeden z bývalých kartelů a byl proto ideální pro budování silnějšího pouta se Spojenými státy.¹⁶ Dodnes není jisté, kdo s návrhem Plánu Kolumbie přišel jako první, jelikož si obě strany nápad přivlastňují pro sebe.¹⁷

2.1 Bill Clinton a Andrés Pastrana

Andrés Pastrana byl zvolen prezidentem v období 1998 – 2002. Jeho záměrem bylo vyjednat s ozbrojenými skupinami mír a zároveň bojovat proti drogovému průmyslu systematickým zlepšením ekonomické situace v Kolumbii. Bylo tedy nutné začít vedle iniciace Plánu Kolumbie v roce 1998 také opět vyjednávat s FARC. Jednání bylo ale všeobecně kritizováno, a to hlavně kvůli záměru předat guerrilovému hnutí demilitarizované území na jihu Kolumbie, kam neměly mít přístup armáda ani policie. Tento požadavek se FARC snažil vymoci jen dalšími únosy a útoky bez jakéhokoli kompromisního řešení.¹⁸ Po únosu letadla s kolumbijským kongresmanem 20. 2. 2002 nakonec prezident Pastrana vyjednávání uzavřel. FARC na ukončení mírového procesu zareagovalo únosem dalších vysoce postavených politiků a kandidátů na prezidenta.¹⁹ To

¹⁴ Coletta A. Youngers, „Collateral Damage: The U.S. “War on Drugs” and Its Impact on Democracy in the Andes” v *Politics in the Andes: Identity, Conflict, Reform* ed. Jo-Marie Burt a Philip Mauceri (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2006) ISBN 9780822942252 str. 130

¹⁵ Eduardo Porter, „Numbers Tell of Failure in Drug War“ *New York Times* 3. 7. 2012, Dostupné na: <https://www.nytimes.com/2012/07/04/business/in-rethinking-the-war-on-drugs-start-with-the-numbers.html> (Staženo dne: 18. 4. 2018)

¹⁶ Ted Galen Carpenter, *Bad neighbor policy* str. 127

¹⁷ Connie Veillette, „Plan Colombia Progress Report 2005“ *Congress Research Service*, 17. 1. 2005, str. 5-6 Dostupné na: <http://securityassistance.org/sites/default/files/050217crs.pdf> (staženo dne: 12. 4. 2018)

¹⁸ „Peace Initiatives in Colombia: Dialogues with the FARC“ *Center for International Policy Archive* Dostupné na: <https://web.archive.org/web/20100613074559/http://ciponline.org/colombia/farc.htm> (staženo dne: 29. 4. 2018)

¹⁹ Ibid

bylo také jedním z důvodů změny drogové politiky ze spíše mírového řešení na agresivní potlačení.

Bill Clinton, americký prezident v letech 1993 až 2001, neměl s Kolumbií do té doby příliš dobré vztahy. Ernesto Samper, předchůdce Andrése Pastrany, byl totiž po vyhraných volbách v roce 1994 obviněn z financování své kampaně paramilitárními organizacemi a také odmítal spolupracovat v takové míře, kterou by si Spojené státy představovaly jako dostačující. A ačkoli toto obvinění nikdy nebylo dokázáno a pocházelo od jeho rivala, pro americkou vládu to znamenalo příliš velké riziko. Prezident Clinton poté ukázal, jak moc se zahraniční politika USA vůči Kolumbii stala „narkotizovanou“, když prohlásil: „Spojené státy hodnotí bilaterální vztah s druhými zeměmi na základě jednoho kritéria: jejich kooperace na potlačení narkotik“.²⁰ To bylo zdůrazněno odejmutím amerických víz prezidentu kolumbijské republiky a odejmutí certifikace pro americkou pomoc kvůli nedostatečné kooperaci a snaze.²¹

Tento přístup se změnil až po zjištění, že americký nezájem o dění v Kolumbii způsobil její státní kolaps uvnitř státu.²² Během 90. let se zvýšila produkce drog, a navíc stouply i počty únosů a vražd na historické maximum.²³ Proto Clinton vynaložil velké úsilí na schválení Plánu Kolumbie, což díky převaze republikánů v Kongresu, kteří požadovali tvrdší zásah proti drogám, nebyl problém.²⁴

V roce 2000 tak byl ustanoven rozpočet na připravovaný Plán Kolumbie. Jako počáteční investice bylo schváleno 1,3 miliardy dolarů na první dva roky,²⁵ z toho 1 miliarda byla alokována do ozbrojených složek a malé množství bylo předáno sousedním státům, které díky nim měly zabránit přelévání drog z jedné země do druhé, jako tomu bylo již několikrát v minulosti.²⁶

V USA bylo hlavním záměrem snížení přísunu drog do země. V letech 2002 a 2003 se do Spojených států dostalo okolo 90 % produkce kolumbijských drog, především kokainu, marihuany a heroinu. A kolumbijská výroba v té době činila 60 % celosvětové produkce.²⁷ Snížení produkce těchto drog bylo tak jedním ze základních úkolů. Ze strany

²⁰ Citace ze soukromého rozhovoru autora s americkými státníky. (2007) Russell Crandall, *The United States...*, str. 89

²¹ Russell Crandall, *The United States...*, str. 90

²² Ibid, str. 90

²³ Citace: CINEP 2008, v Tobias Franz, „Plan Colombia“, str. 578

²⁴ Russell Crandall, *The United States...*, str. 90

²⁵ Connie Veillette, „Plan Colombia Progress Report 2005“ str. 4

²⁶ Pablo Gabriel Dreyfus, „Border Spillover: Drug trafficking and National Security in South America“ (doktorská disertace, University of Geneva, 2002) str. 513

²⁷ Connie Veillette, „Plan Colombia Progress Report 2005“ str.3

prezidenta Pastrany byl ale hlavní požadavek kladen na pomoc ekonomickou a bezpečnostní, neboť vnímal jako největší potíží skutečnost, že se Kolumbie potýká se špatnou ekonomickou situací a ozbrojenými hnutími.

2.2 George Bush a Álvaro Uribe

George Bush mladší, nástupce Billa Clintona, přišel byl zvolen prezidentem na začátku roku 2001, tedy v době, kdy prvotní investice v rámci Plánu Kolumbie byla již odsouhlasena. Stal se nicméně hlavní tváří dlouhodobého Plánu, který na nouzový balíček navazoval a byl dále prodlužován celé jeho vládnoucí období.

Než ovšem George Bush mladší stačil prezentovat jakoukoli vlastní zahraniční politiku vůči Kolumbii, došlo 11. září k teroristickému útoku na Světové obchodní centrum. Ten dal vzniknout takzvané War on Terror, se kterou je prezident Bush nejvíce spojován. Jednalo se o záměr eliminovat teroristické organizace jako Al Káida a potlačit terorismus obecně. War on Terror je obecně spojována s velkým zbrojením, intervencemi Spojených států v jiných zemích a také častými aférami týkajícími se porušování lidských práv. Šok, který útok vyvolal v americké společnosti, dal možnost vzniku mnoha kontroverzních zákonů a programů, které by pravděpodobně bez takového tlaku nevznikly. Mezi nejvíce probírané změny patří i zvýšené pravomoci předané prezidentovi USA a lhostejnost vůči porušování určitých zásad „v zájmu vyššího dobra“. Nedbalost při dodržování lidských práv nebo přílišnou agresivitu v boji proti nepříteli můžeme pozorovat i u Plánu Kolumbie, jehož prodloužená verze právě v té době vznikala.

V Kolumbii na počátku roku 2002 vystřídal v prezidentském křesle Andrése Pastranu Álvaro Uribe, který se s touto agresivnější politikou ztotožňoval. Volby vyhrál díky nekompromisnímu přístupu k ozbrojeným skupinám a pašerákům drog. Na rozdíl od svého předchůdce odmítal s těmito povstalci vyjednávat o míru, dokud se sami nevzdají. Sám v roce 2003 inicioval *Plan Patriota*, který měl za úkol získat zpět území obsazené od mírových jednání 1998 - 2001 skupinou FARC a zjednodušit boj proti podobným skupinám.²⁸

Álvaro Uribe měl vůči terorismu a ozbrojeným skupinám stejný názor jako George Bush mladší a po 11. září oba přistoupili na zpřísnění Plánu Kolumbie a jeho zaměření se více soustředilo na bezpečnostní složku. Program, jenž byl původně cílený na obchod s drogami a jejich eradikaci, byl tedy změnou formulace upraven na protiteroristický.

²⁸ Ibid, str. 10

Nová definice „narkoteroristů“ totiž kromě narkobaronů a osob s obchodem s drogami spojenými zahrnovala i všechny levicové i pravicové protivládní skupiny.²⁹

Tak se celý program Plánu Kolumbie mohl věnovat do regulárnímu boji proti separatistickým, paramilitárním a guerillovým skupinám bez omezení.³⁰ Samozřejmě se ale také jednalo o boj s opozicí a se všemi, kteří se vládě znelíbili.

3. Cíle Plánu

V úvodu bylo již naznačeno, že Plán Kolumbie neznamenal pro obě strany totéž. V této kapitole proto uvedu, jak si americká a kolumbijská vláda představovaly tento program. Zprávy o vývoji situace v Kolumbii totiž jasně vytvářejí prostor k pochybnostem, zda se spolu státy shodly na všech bodech.

3.1 Cíle kolumbijské strany

Plán Kolumbie byl podle kolumbijských úřadů rozvržen na šest let a byl rozdělen do čtyř komponentů. Jeho hlavním cílem byl boj proti pašování a produkci drog v Kolumbii. Tohoto cíle mělo být dosaženo pomocí ekonomické revitalizace a ukončení občanské války. Také mělo dojít k posílení státního aparátu a kolumbijské společnosti. Aby bylo možné dosáhnout snížení produkce drog, měly být zlepšeny ekonomické podmínky v zemi, dodržování lidských práv a posílení demokracie.

Tuto asistenci Kolumbie přijala jako projev celosvětově uznané „společné sdílené zodpovědnosti“. Je tím myšlena vina celosvětové veřejnosti, která vytváří poptávku po drogách, kterou se následně snaží kartely uspokojit. Pokud by široká veřejnost drogy nekonzumovala, drogové kartely by se v Kolumbii s největší pravděpodobností nevyskytovaly.

Už zde můžeme vidět, že ze strany kolumbijského prezidenta Pastrany byl Plán chápán spíše jako ekonomická pomoc podobnou Marshallovu plánu a tato součást Plánu tedy byla velmi zdůrazňována. Všechny cíle zmíněné níže pocházejí ze zprávy o Plánu Kolumbie od kolumbijského Ministerstva pro plánování a Ministerstva spravedlnosti a bezpečnosti z roku 2006.

Čtyři komponenty Plánu byly následující. Prvním bodem byl boj proti celosvětovému problému s drogami a organizovanému zločinu. Tento cíl obsahoval 4 dílčí cíle, kterých

²⁹ Ada Hutchinson, „Testimony Before the Senate Judiciary Committee Subcommittee on Technology, Terrorism, and Government Information“ *U.S. State Department*, 13. 3. 2002 Dostupné na: <https://2001-2009.state.gov/p/inl/rls/rm/9239.htm> (staženo dne: 7. 5. 2018)

³⁰ Coletta A. Youngers, „Collateral Damage“, str. 136

mělo být dosaženo: snížit pěstování drog na kolumbijském území o 50 %, posílit policii, aby byla schopna bojovat proti pašerákům a ochránit tak občany, modernizovat bezpečnostní a obranné složky a zajistit výcvik policie a armády.

Druhým komponentem byla ekonomická a sociální revitalizace. Tato sekce obsahovala taktéž čtyři body. Zlepšovat podmínky zaměstnání a jeho stabilitu, navýšit kompenzaci za škody utržené v boji proti drogám a zároveň podporovat Zónu volného obchodu, podporovat alternativní rozvoj a začít s programem Podpora sociální sítě.

Třetím komponentem bylo posilování demokracie a jejích institucí. Cílem v rámci této části bylo bránit obyvatele, kteří byli bojem a pašováním drog poškozeni, posílit a modernizovat soudní systém a posílit kapacitu státní policie a armády, které měly dohlédnout na dodržování lidských práv.

Čtvrtým komponentem bylo odzbrojení, demobilizace a reintegrace. V rámci tohoto cíle byla očekávána podpora procesu demobilizace a integrace do společnosti a také snaha o zapojení globální společnosti v celém procesu.³¹

Podle jednotlivých komponentů se může zdát, že je jednalo o spíše rozvojovou pomoc s akcentem na bezpečnost než o protidrogovou iniciativu.

3.2 Cíle americké strany

Americká strana sledovala však trochu jiné cíle. Hlavním účelem Plánu Kolumbie bylo snížit produkci drog v Kolumbii a zamezit jejich následné distribuci do Spojených států. Toho mělo být docíleno stabilizací země a celkovým posílením státu. Zde jsou uvedené jednotlivé cíle, které byly vytyčeny při jeho schválení a jsou zmíněny ve zprávě Kongresové výzkumné agentury (CRS – *Congressional Research Service*) z roku 2005. Ta sice nereprezentuje oficiální postoje americké vlády, ale CRS zprávy jsou všeobecně používané pro zhodnocení tohoto Plánu.

1) Prvním cílem bylo zajistit ekonomickou stabilitu. Zbavit Kolumbii zemi ekonomické krize, zvýšit zaměstnanost vytvořením nových pracovních míst a podpořit stát ve vybírání daní. Základem tohoto cíle bylo stabilizovat trh, aby se země byla schopná udržet bez přísunu peněz z ilegálního prodeje drog.

2) Přispět k reformě právního systému a k národní bezpečnosti. Tento cíl měl být naplněn hlavně dalším pokusem o vyjednávání s guerillovými skupinami o mírové smlouvě a

³¹ „Plan Colombia Progress report 1999-2005“ *Departamento de Planeación y Departamento de justicia y seguridad de Colombia*, září 2006, str. 9 Dostupné na: https://colaboracion.dnp.gov.co/CDT/Justicia%20Seguridad%20y%20Gobierno/bal_plan_Col_ingles_final.pdf (staženo dne: 8. 1. 2018)

jejich podmínkách tak, aby se udržela integrita země a nebyla zároveň v dalších letech porušována lidská práva. Národní bezpečnost měla být zajištěna hlavně restrukturalizací policie a bezpečnostních složek, které byly do nedávné historie z velké části infiltrované pašeráky. Právní systém měl být nově schválen tak, aby si byli všichni rovni před zákonem a soudy tak mohly plnit svou funkci v občanské společnosti.

3) Další bod se týkal drog samotných. V něm jediném byly zahrnuty i sousední země, aby se problém pouze nepřemístil z Kolumbie do jiného státu. Strategie počítala s přerušением pěstování, distribuce, prodeje a následného praní peněz. Toho se týkala další fáze Plánu – nabídka levnějších plodin farmářům dříve pěstujícím koku, které však zároveň představovaly dostatečně vysoké výnosy, aby bylo možné se nejen uživit, ale také se rozvíjet.

4) V rámci sociálního aspektu Plánu Kolumbie mělo také dojít během několika let ke zlepšení školství, zdravotnictví a sociálního zařízení. Tato část se stala velmi důležitou otázkou hlavně kvůli velkému množství vnitřně vysídlených jedinců.³²

5) Posledním cílem byla snaha o rozvíjení demokracie v rámci politického systému a jeho přístupnost pro veřejnost, aby tak vznikl bližší vztah občanů k vlastnímu státu a jeho vedení.³³

Z výše uvedeného můžeme zjistit, že cíle byly ambiciózní, možná až nerealistické vzhledem k již dlouhotrvajícímu konfliktu uvnitř státu. I když celkové cíle Plánu Kolumbie jsou u obou aktérů vcelku podobné, z jednotlivých bodů vyplývá, že americké cíle byly více zaměřené na problematiku drog, zatímco stabilizace kolumbijské ekonomiky byla pouze jedním z prostředků, jak s drogami efektivně bojovat, nikoliv cílem samotným.

4. Financování a implementace

V této kapitole se budu věnovat financování celého programu. Plán Kolumbie se v průběhu let změnil z čistě protidrogového na víceúčelový projekt se zvýšeným zaměřením na ozbrojené skupiny a terorismus. Zaměřím se proto na původ jednotlivých zdrojů a jejich využití v praxi.

³² Colombian President, *Plan Colombia: Plan for Peace, Prosperity and the Strengthening of the State* (Bogota, Colombia: presidency of the republic, 1999) Dostupné na:

<https://www.usip.org/publications/2002/05/peace-agreements-colombia> (staženo dne: 28. 6. 2017)

³³ Connie Veillette, „Plan Colombia Progress Report 2005“, str. 2-3

4.1 Plán Kolumbie 2000 – 2001

Do původního Plánu Kolumbie bylo od počátku zapojeno mnoho mezinárodních aktérů. Kromě Spojených států se jednalo o Evropskou unii a ostatní mezinárodní organizace a jiné státy jako Kanada nebo Japonsko.³⁴ Od plánu nicméně Evropská unie a další organizace odstoupily v momentu dokončení programu. Hlavním důvodem byla tzv. vietnamizace celého projektu, tedy zapojení armády do konfliktu v neznámém prostředí pralesů bez záruky výhry.³⁵ Stejně obavy vyjádřili i někteří kongresmani při jeho schvalování v roce 2000.³⁶ Proto byla z Plánu vyňata celá část o paramilitárních skupinách a guerrilových hnutích, a naopak byla vyzdvihnuta otázka lidských práv.³⁷ Toto rozhodnutí z Plánu Kolumbie mělo učinit zejména protidrogovou iniciativu, která měla zůstat v mezích politiky War on Drugs.

Prvopočátkem Plánu Kolumbie se stal nouzový doplňující balíček. Tento první krok je často označován za dlouhodobý program, který stojí za názvem Plán Kolumbie. Tato dvouletá finanční asistence byla navržena prezidentem Clintonem v únoru 2000.

Doplňující balíček měl být ve velikosti přibližně 1,3 miliardy amerických dolarů rozdělen do fiskálních let 2000 – 954 milionů a 2001 – 318 milionů. Dalších 150 milionů bylo Kolumbii předáno v rámci regulérního příspěvku.

Jedním z hlavních programů nesl název Zatlačení v jižní Kolumbii (PSC – *Push into Southern Colombia*) soustředěný na jih země, kde se začaly objevovat nové plantáže s kokou a drogový průmysl se začal rychle šířit. Cílem tohoto programu bylo, kromě jiného, vycvičit kolumbijskou armádu a vybavit ji americkými helikoptéry. Z celkové navržené částky 1,3 miliardy USD mělo být na tento program PSC alokováno 512 milionů v roce 2000 a 88 v roce 2001, tedy přibližně 50 % z celkové částky.³⁸ Z toho pouze 31 milionů bylo použito na přemístění obyvatel a jejich zabezpečení pod hlavičkou Agentury pro mezinárodní rozvoj (USAID - *U.S. Agency for International Development*). Po schválení kongresem byl Plán Kolumbie mírně pozměněn, ale celková částka zůstala stejná. Byla rozpočítána na 155 milionů USD věnovaných na programy Ministerstva

³⁴ Andrés Pastrana, „El Plan Colombia“ *El País* 21. 2. 2000 Dostupné na: https://elpais.com/diario/2000/02/21/internacional/951087623_850215.html (staženo dne: 28. 4. 2018) Conéctate

³⁵ Tobias Franz, „Plan Colombia“, str. 572

³⁶ „Assessment of the Implementation of the United States Government’s Support For Plan Colombia’s Illicit Crop Reduction Components“ *USAID*, 17. 4. 2009 str. 3 Dostupné na: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PDACN233.pdf (staženo dne: 11. 1. 2018)

³⁷ *Ibid.*, str. 14

³⁸ Nina M. Safarino, „Colombia: Plan Colombia Legislation and Assistance (FY2000 and FY2001)“ *Congressional Research Service* (5. 7. 2001) str. 3 Dostupné na: <https://fas.org/asmp/resources/govern/crs-RL30541.pdf> (staženo dne: 17. 4. 2018)

obranu, 1,018 miliardy na programy Ministerstva zahraničí a 116 milionů na 3 již běžící operace.³⁹

Největší změna nastala stanovením pravidel, která musela být splněna, aby bylo možné peníze přidělit. Prvním pravidlem byla limitace používání helikoptér jen a pouze na vzdušný postřik koky a stíhání pašeráků. Pokud by stroje byly použity na cokoli jiného, měly být odebrány. Zadruhé bylo nutné dodržet limit 500 amerických občanů zaměstnaných na projektech v rámci tohoto Plánu. Také se jednalo o limitaci financování ze strany amerického Ministerstva obrany. Výše přidělených peněz nesměla přesáhnout 45 milionů pro paragraf 1033 a nesměla být použita na jakékoli projekty s účelem usmrcení.⁴⁰ Jednalo se tedy především o nástroje a vybavení samotné. Dalším bodem se stala americká víza, která bylo zakázáno přidělit jakékoli osobě, byť jen údajně spjaté s ozbrojenými skupinami. Poslední podmínkou byl zákaz použití financí alokovaných na Plán Kolumbie na jiné projekty a mise.⁴¹

Kromě těchto pravidel byla ještě přidána další podmínka v podobě certifikace, kterou musely jednotlivé americké vlády přidělit. Mimo jiné se jednalo o dodržení šesti kritérií, která se týkala dodržování lidských práv a postupu proti pašerákům. Tato kritéria ale bylo možné neaplikovat, pokud prezident USA prohlásil, že je to v národním zájmu.⁴² To se také stalo hned při první certifikaci prezidentem Clintonem. Jelikož kolumbijská vláda nedodržela 5 z 6 těchto kritérií, byla kritéria prezidentem odvolána.

Výše je tedy 1,3 miliardy již rozdělena na ministerstva, která peníze poskytla, a také příklad, kde byly peníze použity. Nyní ještě zmíním, jak byly peníze z nouzového balíčku rozděleny v rámci projektů. Miliardu použila kolumbijská armáda na výzbroj, letadla, helikoptéry a lodě.⁴³ V Bogotě byly za tyto peníze vystavěny výcvikové tábory, kde americká armáda školila kolumbijské vojáky. Kromě tohoto kroku bylo také dovezeno velké množství bojového materiálu a munice.⁴⁴ Zbylých 300 milionů bylo rozděleno mezi sousední země jako pomoc v boji s pěstiteli drog a pašeráky na hranicích s Kolumbií.⁴⁵

³⁹ Ibid, str. 11

⁴⁰ Paragraf 1033, DOD, je sekce, která dovoluje americké vládě transferovat vybavení a prostředky mezi armádou a lokálními policejními jednotkami.

⁴¹ Nina M. Safarino, „Colombia...“ str. 13

⁴² Ibid, str. 13

⁴³ Rand Beers, „Testimony Before the Senate Committee on Appropriations Subcommittee on Foreign Operations“ *U.S. State Department*, 11. 7. 2001., Dostupné na: https://2001-2009.state.gov/p/inl/rls/rm/jun_aug/4054.htm (staženo 12. 4. 2018)

⁴⁴ „Colombia gets 14 US helicopters“, *BBC* 9. 1. 2002 Dostupné na: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/1751516.stm> (staženo dne: 11. 4. 2018)

⁴⁵ Rand Beers, „Testimony Before the Senate Committee ...“

Z těchto informací lze předpokládat, že Plán Kolumbie byl zaměřen na vojenskou podporu, a lze ho tedy přiřadit k politice War on Terror. Je ale nutné vzít v úvahu, že všechna tato jednání, přiřazování financí a jejich podmínění probíhalo již v roce 2000, tedy před 11. zářím a počátkem War on Terror. Ani výcvikové tábory pro kolumbijskou armádu nebyly ničím novým, první byly postaveny již v první vlně War on Drugs v 90. letech.⁴⁶ Proto můžeme říci, že se jednalo o přirozený vývoj boje proti drogám – militarizaci. Zvýšená vojenská angažovanost byla nutná, jelikož se produkce, pašování a prodeje ujaly guerrilové a paramilitární organizace, které byly vycvičené v boji a byly mnohem agresivnější.

4.2 Plán Kolumbie 2001 – 2008

Plán Kolumbie byl tedy nakonec rozdělen pouze mezi Spojené státy a Kolumbii. USA z celé částky 10 mld. USD zaplatily 3,5 a zbytek doplatila kolumbijská strana, (viz. tabulka č. 1). Pokud se zaměříme přímo na financování Plánu Kolumbie, investice Spojených států činila pouze 35 % z celkové částky. Z čísel také vyplývá, že americké zdroje byly většinou použity na vyzbrojení armády na boj s pašeráky (26 z celkových 35 procent).

Tabulka č. 1 – Celkový finanční rámec Plánu Kolumbie v milionech amerických dolarů⁴⁷

Účel/Zdrojová země	Kolumbie		USA		Celkem	
Posilování veřejných institucí	2 387	22,2 %	465	4,3 %	2 852	26,6 %
Potlačování obchodu s drogami a zločinu ⁴⁸	3 378	31,5 %	2 787	26,0 %	6 165	57,5 %
Ekonomická a sociální revitalizace	1 185	11,0 %	530	4,5 %	1 715	16,0 %
Celkem	6 950	6,8 %	3 782	35,2 %	10 732	100 %

Zdroj: DNP-DJS 2006

Financování Plánu Kolumbie v tomto ohledu čelí dodnes velké kritice, neboť nebylo možné zajistit, aby vybavení pořízené z dotací na Plán Kolumbie nebylo použito i v jiných misích, například proti FARC, ELN nebo AUC, které se navíc na obchodu s drogami samy podílely. Změna v postupu přišla až po přeformulování samotného znění Plánu, kdy byli členové těchto skupin označeni za narkoteroristy na jaře 2002. To

⁴⁶ German Lopez, „25 years ago, President Bush escalated the war on drugs. Here are the results.” *Vox* (5. 9. 2014) Dostupné na: <https://www.vox.com/2014/9/5/6106169/george-hw-bush-war-on-drugs-25-year-anniversary> (staženo dne: 27. 4. 2018)

⁴⁷ Citace: Plan Colombia Progress report 1999-2005“ *Departamento de Planeación y Departamento de justicia y seguridad de Colombia* str. 9

⁴⁸ Z anglického překladu: Fight against illegal drugs and organized crime.

umožnilo používat techniku již proti všem aktérům, kteří se podíleli na ozbrojeném konfliktu v Kolumbii.⁴⁹ Tento krok, který značně zjednodušil všechny zásahy nejen v Kolumbii, bychom mohli přiřadit k jednomu z nástrojů politiky War on Terror. Sjednocení boje proti všem skupinám najednou tak umožnilo rychlejší reakce armády a uvolnilo ruce vojákům přímo v akci. Vyostření konfliktu však negativně ovlivňovalo nevinné obyvatele.

Protiargumentem je, že členové FARC, ELN i AUC byli označeni za teroristy již v roce 1996.⁵⁰ Tato změna v pojmenování americkými úřady proto nedokazuje, že by Spojené státy změnilы svůj postoj vůči těmto skupinám. Spíše se jednalo opět o přirozený vývoj Plánu Kolumbie, který po dvou letech vzal v úvahu již výše zmíněnou součinnost drogových kartelů a ozbrojených hnutí.⁵¹ Proto nemůžeme jednoznačně říci, že se jedná o krok ovlivněný politikou War on Terror. Naopak se jednalo o posun politiky War on Drugs do další fáze boje.

Dalšími problematickými tématy se staly: větší důraz na zapojení bezpečnostních složek namísto složek rozvojových a sociálních a nedostatečná podpora okolních států, jež se staly kvůli tvrdšímu boji proti drogám oběťmi utíkajících pašeráků a uprchlických rodin, které konflikt vyhnal z jejich domova.⁵²

4.3 Andská regionální iniciativa

Na základě výše uvedených vytknutých chyb byla na žádost Bushovy administrativy v únoru 2002 vytvořena Andská regionální iniciativa (ARI – *Andean Regional Initiative*). Jednalo se o rozšíření Plánu Kolumbie, a to hlavně na sousední země, které z původního Plánu sice malou částku dostaly, ale která nedosahovala výše, jakou samy považovaly za dostatečnou.⁵³ Tyto prostředky byly použity hlavně jako zábrana proti přelévání konfliktu a obchodu s drogami do jiných částí regionu. Tento jev se totiž v minulosti objevil již několikrát. Můžeme to jasně vidět na statistikách produkce drog v 80. a 90. letech, kdy se čísla závratnou rychlostí snižovala v Bolívii a Peru, a naopak rostla v Kolumbii.⁵⁴ Cílem bylo dosáhnout 30 % snížení produkce koky mezi roky 2000 a 2002 a 50 % snížení produkce marihuany a heroinu v Kolumbii. V Bolívii bylo cílem zbavit se všech výše

⁴⁹ Ted Galen Carpenter, *Bad neighbor policy* str. 61-62

⁵⁰ Ibid, str. 63

⁵¹ Steve Salisbury, „Raid Shows Colombian Rebels Are Also Drug Lords“ *Washington Times* 20. 3. 2001
Dostupné na: <http://www.latinamericanstudies.org/farc/proof.htm> (staženo dne: 15. 4. 2018)

⁵² Rand Beers, „Testimony Before the Senate Committee ...“

⁵³ Ibid

⁵⁴ Ted Carpenter, *Bad neighbor policy*, str. 102-103

uvedených drog.⁵⁵ I kvůli tomu byla ARI podpořena 882 miliony dolarů z nouzového balíčku rozpočtu pro rok 2002, které měly být alespoň z 50 % využity na rozvoj demokracie a ekonomiky.⁵⁶

Největší podíl, 399 milionů dolarů, byl přidělen Kolumbii. Bolívie získala 143 milionů a Peru 206 milionů. Příspěvky ostatním zemím regionu nepřesáhly 100 milionů. Co se týče Kolumbie, z celkové částky 399 milionů USD, bylo 146,5 milionů alokováno na programy podporující ekonomický a sociální rozvoj a rozšíření kompetencí státu. Zbýlých 252,5 milionů bylo použito na protidrogové a protiteroristické programy. Celých 399 milionů ale spadalo pod Andskou protidrogovou iniciativu (ACI – *Andean Counterdrug Initiative*).⁵⁷

4.4 Andská protidrogová iniciativa

ACI byla financována nouzovým balíčkem nad rámec regulérní americké pomoci pro fiskální rok 2002 a zároveň zvýšenými prostředky na fiskální rok 2003, které byly určeny na vojenské účely. Tyto vojenské účely se v případě Kolumbie skládaly především z výcviku kolumbijské armády v obraně ropododů, které byly častým terčem útoků, a z obrany proti únosům.⁵⁸

Další změnu, kterou nouzový balíček pro rok 2002 přinesl, byla již zmíněná formulace, jež otevírala možnosti útoků na všechny účastníky konfliktu. Kromě změny názvu povstalců na narkoteroristy se totiž změnil i cíle, na které měly být prostředky použity. Nově byla cílem stanovena „sjednocená pomoc proti pašování drog, teroristickým aktivitám a dalším hrozbám národní bezpečnosti“.⁵⁹ Kongres těmto žádostem o půl roku později vyhověl s minimálními změnami.

Tento fakt vypovídá o propojení War on Drugs a War on Terror. Sjednocení financí na protiteroristické a protidrogové programy zrušilo rozdíl mezi financováním a také popíralo rozdíl mezi pašeráky a ozbrojenými skupinami.

⁵⁵ „International Narcotics Control and Law Enforcement, Migration and Refugee Assistance, Emergency Refugee and Migration Assistance Fund, Nonproliferation, Anti-Terrorism, Demining, and Related Programs“ *Department of State – Migration Assistance* 2002 Dostupné na:

<https://www.state.gov/documents/organization/3958.pdf> (staženo dne: 14. 4. 2018)

⁵⁶ Rand Beers, „Testimony Before the Senate Committee ...“

⁵⁷ Nina M. Serafino, „Colombia: Plan Colombia...“, str. 26

⁵⁸ „Colombia: Summary and Tables on U.S. Assistance, FY 1989-FY2004“ *Congressional Research Service* 19. 5. 2003, str. 3, Dostupné na:

https://www.everycrsreport.com/files/20030519_RS21213_4e90fa43ae3a51a120aeae654e0a23b40c16c49.pdf (staženo dne: 17. 4. 2018)

⁵⁹ Ibid, str. 3

Dalšími součástmi ARI pak byly Ekonomické podpůrné fondy (ESF – *Economic Support Funds*), Rozvojová Asistence (DA – *Development Assistance*), Fondy na pomoc dětem (CSD – *Child Survival and Diseases*) a Zahraniční financování armád (FMF – *Foreign Military Financing*). Všechny tyto sekce byly nicméně využity minimálně. Jak je uvedeno výše, Kolumbie žádný z těchto fondů nedostala, protože všechny peníze byly investovány do ACI.⁶⁰ Ale ani u ostatních fondů financování nedosáhlo zdaleka takové výše jako ACI. Například prostředky DA pro všechny země představovaly pouze 68 milionů USD.⁶¹

Problematikou financování nejen Plánu Kolumbie, ale také všech projektů na území Kolumbie, bylo jejich propojení, což můžeme odhadnout z množství programů, iniciativ a plánů. Vzhledem k všeobecné nouzi kolumbijské republiky do těchto projektů Spojené státy zapojily nespočet státních agentur. Tyto agentury na sebe byly více nebo méně napojené finančně nebo programově, ale zároveň byly evidovány zvlášť. Například projekty USAID byly financovány pouze do roku 2001. Nicméně tyto projekty neskončily v roce 2001, ale pouze byly přemístěny pod vedení ACI, a proto jsou v pozdějších datech vedeny pod jiným zaměřením.

Není jednoduché se zorientovat ani ve financování armády. Kontrolní úřad Kongresu (GAO - *U.S. Government Accountability Office*) ve svých výdajových statistikách také zaznamenává FMF a IMET, která jsou s financováním armády přímo spojeny, ale zároveň zahrnuje několik paragrafů Ministerstva obrany, které taktéž financují výcvik a vybavení.⁶² V rámci těchto paragrafů se ovšem jedná pouze o vybavení a výcvik kolumbijské armády za účelem boje proti pašerákům drog. V rámci jednotlivých programů se také můžeme lehce ztratit, protože jednotlivé agentury v USA financovaly nově vytvořené agentury v Kolumbii, přičemž ty kolumbijské sloužily k redistribuci a byly financovány až několika domácími institucemi najednou.

Proto je dnes velmi těžké říci, kolik bylo dohromady v Kolumbii investováno do boje proti drogám peněz a z jakých fondů. Nicméně GAO ve své zprávě o Plánu Kolumbie počítá s celkovou částkou 6 miliard mezi lety 2000-2008.⁶³ Jedním z mnoha důvodů, proč může dojít k nesrovnalostem, je fakt, že Spojené státy sice poskytly peníze na rozvoj a armádu, ale samy poté nabídly své helikoptéry a další produkty. Tím byly peníze sice

⁶⁰ Rand Beers, „Testimony Before the Senate Committee ...“

⁶¹ Nina M. Serafino, „Colombia: Plan Colombia...“, str. 26

⁶² „Plan Colombia: Drug Reduction Goals Were Not Fully Met, but Security Has Improved; U.S. Agencies Need More Detailed Plans for Reducing Assistance“ *U.S. Government Accountability Office* (říjen 2008) str. 53 Dostupné na: <https://www.gao.gov/new.items/d0971.pdf> (staženo dne: 17. 4. 2018)

⁶³ *Ibid*, str. 8

darovány, ale protože šlo o koupi amerického zboží, zůstaly americkým firmám, jež produkty poskytly.⁶⁴

Samotná čísla z tabulky č. 2 potvrzují, že Spojené státy věnovaly největší pozornost výcviku kolumbijské armády a jejího vybavení. Takové kroky jsou samozřejmé v rámci boje proti produkci a pašování drog. Na druhou stranu se jedná o velký zásah do suverenity státu samotného a okolního území. Americká vojenská přítomnost v Kolumbii zvýšila v mnohých zemích obavy o stabilitu regionu.⁶⁵ Sice se jednalo o již dlouhodobé spojenectví, nicméně zásah do suverenity státu v takovém rozsahu byl pro země jako Venezuela a Bolívie jasným indikátorem, že se USA pokusí ovlivňovat kurz politiky v Jižní Americe.⁶⁶ Další hlasy projevující nesouhlas se ozvaly od organizací podporující lidská práva.⁶⁷ Spojené státy se totiž ocitly uprostřed bojiště velmi násilné občanské války, do které vstoupit původně nechtěly.⁶⁸

Podle tabulky č. 2 byla celková vojenská pomoc za období 2000 – 2008 skoro 5 miliard USD z 6. Bohužel se ale jedná o zjednodušenou tabulku, z níž se nedá určit, kolik peněz bylo použito na postupy proti pašerákům a vojenské mise, nebo se jednalo o eradikaci. Proto z těchto čísel nelze dělat žádné podložené závěry. Nicméně ani není možné žádné přesné statistiky vytvořit kvůli nepřesným počtům ozbrojených skupin a pašeráků. Například při velkoplošném postřiku musely často kromě letadel s herbicidy létat i jednotky vojenské, aby se mise ubránily případnému útoku guerrilových nebo paramilitárních skupin.⁶⁹

I přesto ale tabulka jasně ukazuje nedostatek financování podpůrných programů, které jsou v zájmu udržitelnosti míru mnohem důležitější. Zajištění území po jeho osvobození od nadvlády FARC, ELN nebo AUC bylo velmi důležité pro obyvatele takového regionu, kteří mohli lehce upadnout do stejných ekonomických problémů, jež je zavedly ke spolupráci s těmito skupinami v minulosti. Je možné, že právě kvůli nestabilitě již

⁶⁴ Defence Industry Daily Staff, „Colombia Orders UH-60L Helicopters, Saves Some Money“ *Defence Industry Daily* 29. 7. 2012 Dostupné na: <https://www.defenseindustrydaily.com/colombia-orders-15-secondhand-uh60l-helicopters-saves-some-money-03392/> (staženo dne: 24. 4. 2018)

⁶⁵ Lucien O. Chauvin, „South America: Countries Worry Plan Colombia Will Spillover“, *LatinAmerica Press* 30. 5. 2002 Dostupné na: <https://corpwatch.org/article/south-america-countries-worry-plan-colombia-will-spillover> (staženo dne: 29. 4. 2018)

⁶⁶ Ibid

⁶⁷ Prohlášení Amnesty International na téma Plán Kolumbie 20. 6. 2000 Dostupné na: <https://www.amnesty.org/download/Documents/132000/amr230492000en.pdf> (staženo 11. 4. 2018)

⁶⁸ Russell Crandall, „Clinton, Bush and Plan Colombia“: str. 163

⁶⁹ Barbora Čapinská, „Winning the War on Terror, Losing the War on Drugs? U.S. Policies in Colombia During George W. Bush’s Presidency“ *Acta Universitatis Carolinae Studia Territorialia* 3, č. 13 (2013): str. 85

„vyčištěných“ regionů měly tyto skupiny možnost se v roce 2005 vrátit a získat ztracené území zpátky.

V tabulce č. 4 je popsáno, kolik ze 4,8 miliard USD dostala policie a armáda, ale ani tohoto údaje nemůžeme zjistit, jak velká část finančních prostředků byla reálně použita na boj s obchodem s drogami a kolik peněz se skutečně použilo proti ozbrojeným skupinám. Větší částka určená pro armádu může v tomto případě zastupovat nákup výbavy a dříve zmíněných helikoptér.

Tabulka č. 2: Americké zdroje využití v Kolumbii v letech 2000–2008 podle účelu jejich použití v milionech dolarů.⁷⁰

Cíl/Fiskální rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Zlepšení bezpečnosti a boj proti drogám	817,8	232,8	395,9	607,9	617,7	585,6	587,3	591,1	423,4	4 858,5
Propagace sociální a ekonomické spravedlnosti	80	0,5	109,9	125,7	126,5	124,7	130,4	139,7	194,4	1 031,8
Propagace vlády práva	121,1	0,9	15,8	27	9	7,3	10,5	7,8	39,4	238,7
Celkem	1 18,9	234,2	521,6	760,6	753,2	717,6	728,2	738,6	657,2	6 130

Zdroj: CRS Report for Congress 2003

Zaměříme-li se na financování nevojenských prostředků Plánu Kolumbie v tabulce č. 3, můžeme vidět, že se celkově se utratilo přibližně 1,2 miliardy USD. Zato v případě vojenských a policejních akcí se jednalo o 4,8 miliardy v tom samém období. Pokud bychom se tedy zabývali čistě záměrem Plánu Kolumbie, musíme dojít k závěru, že byl více bezpečnostní než protidrogový/rozvojový. To také dokazuje GAO ve své zprávě o Plánu Kolumbie, která přiznává, že k naplnění protidrogových cílů nedošlo, zato byla zlepšena situace bezpečnostní.⁷¹ Čistě analyticky ani k jinému závěru dojít nemohlo, pokud vezmeme v úvahu, jak byly finance rozděleny. Úspěch v rámci mise bezpečnější Kolumbie budu dále probírat v sekci Užití programu a postupy.

Je důležité poukázat na to, že v roce 2002, kdy neúspěchem skončila poslední mírová jednání s FARC, byly až do roku 2006 opět zrušeny jakékoli příspěvky na demobilizaci.

⁷⁰ „Plan Colombia: Drug Reduction Goals“ GAO, str. 53

⁷¹ Ibid, str. 2

Prostředky alokované na demokracii a lidská práva byly také velmi nízké. Obojí je s největší pravděpodobností důsledkem War on Terror a nekompromisním přístupem k levicovým povstalcům obou prezidentů Uribeho i Bushe mladšího.

Tabulka č. 3: Americké finance alokované na mírové a rozvojové programy v Kolumbii v letech 2000 - 2008 v milionech dolarů.⁷²

Program/Fiskální rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Alternativní rozvoj			49,9	60,2	59,8	70,7	72	68,2	119,7	500,5
Vnitřní migranti (IDP)	-	-	34	41,5	42,6	32	30,7	31,1	35,3	247,2
Demobilizace a reintegrace	-	-	2	-	-	-	8,9	15,7	18,3	44,9
Demokracie a lidská práva	-	⁷³	24	24	24	24	18,8	24,8	21,1	158,7
Reforma soudního systému	121,1	0,9	15,8	27	9	27	10,5	7,8	39,4	238,5
Celkem	201,1	1,4	125,7	152,7	135,5	152,7	140,9	147,6	233,8	1 270,7

Zdroj: GAO 2008

Tabulka č. 4 s ohledem na politiku War on Terror poskytuje jednoznačnou výpověď o tom, že 11. září také sehrálo svou úlohu v alokování financí. Jasně to dokumentuje rozdíl financí mezi lety 2002 a 2003. Prostředky vymezené na armádu se zvedly z původních 257,1 milionů na 257,1 milionu a pro rok 2003 se již počítalo s 443,4. Částka poté postupně klesala až do roku 2008, souběžně s tím, jak se prvotní panika po teroristickém útoku na dvojčata další budovy uklidňovala.

Ten samý trend můžeme pozorovat i u policie, ačkoliv se u této kategorie jednalo o zvyšování mírnějšího charakteru a pravděpodobně neovlivněné útokem 11. září. Navíc jednoduchou rovnicí zvýšení rozpočtu mezi lety 2001 a 2002 nelze použít kvůli nekonzistentnosti dat. Také musíme vzít v úvahu, že rozpočty na jednotlivé roky se odsouhlasují rok předem, takže pokud chceme zkoumat vliv 11. 9. 2001, musíme se dívat na rozpočty 2002 a 2003.

⁷² Ibid, str. 53

⁷³ Data za roky 2000 a 2001 chybí, protože v těchto letech byly výdaje přiřazeny pod jiný program.

Tabulka č. 4: Americké finance alokované kolumbijské armádě a státní policii v letech 2000 - 2008 v milionech dolarů.⁷⁴

Program/Fiskální rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Armáda	683,5	192,8	257,1	443,4	445,5	394,7	382,8	373,5	268,4	3 441,7
Policie	134,3	40	138,8	164,5	172,2	190,9	204,5	217,6	155	1 417,8
Celkem	817,8	232,8	395,9	607,9	617,7	585,6	587,3	591,1	423,4	4 859,5

Zdroj: GAO 2008

5. Užití postupy v rámci boje proti drogám a narkoteroristům

5.1 Eradikace koky

Kapitola se bude primárně zabývat iniciovanými programy, které měly sloužit jako nástroj ke splnění jednotlivých cílů. Nejdůležitějším z těchto cílů bylo zničit plantáže koky v pralese a zamezit tak jejímu dalšímu pěstování. Dalším záměrem bylo podpořit farmáře, kteří koku pěstovali, a to novou plodinou, která by dokázala nahradit koku a byla podobně výdělečná. Na konci kapitoly se budu podrobněji věnovat programům alternativního rozvoje.

V rámci Plánu Kolumbie mělo v průběhu šesti let dojít ke snížení produkce drog o 50 %. Tohoto výsledku mělo být v Kolumbii dosaženo vzdušným postřikem oblastí, kde se farmy pěstující koku nacházely, a manuálním ničením polí.⁷⁵ Ostatní země zapojené do programu neschválily používání velkoplošného postřiku.⁷⁶

Vzdušný postřik byl navržen jako běžný postřik polí s herbicidy nebo hnojivy. Pokud bylo dokázáno, že se v území nacházela pole s kokou, mohla být vypravena letadla a na dané území postřik aplikovat. Herbicid, který byl použit, nereagoval pouze na koku, ale usmrcoval všechny rostliny, se kterými přišel do styku.⁷⁷ Byl proto kritizován nejen pro svou neúčinnost, ale také pro negativní důsledky na životní prostředí.

Postřik sice v prvních letech dokázal zničit velké množství koky, v ceně kokainu se to ale nijak nepromítlo.⁷⁸ Graf č. 1 ukazuje pokles počtu hektarů koky. Počet hektarů se

⁷⁴ Citace: Ibid.str. 28

⁷⁵ Jednalo se především o území na pokraji Amazonského pralesa, kde odlehlost zajišťovala ochranu před státními složkami.

⁷⁶ Barbora Čapinská, "Winning the War on Terror", str. 85

⁷⁷ Ibid, str. 87

⁷⁸ Cena kokainu se používá jako jeden z indikátorů snižování množství kokainu v oběhu viz. Daniel Mejía, „Plan Colombia: An Analysis of Effectiveness and Costs“ *Brookings Institution*, (2015) str. 18
Dostupné na: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/Mejia-Colombia-final-2.pdf>
(staženo dne: 8. 1. 2018)

v prvních letech opravdu snižoval, ale rozhodně nedosahoval takové míry, která byla očekávána s přihlédnutím k rozloze, jež byla zasažena postřikem. Pokud srovnáme, kolik hektarů bylo vzdušným postřikem zasaženo a jaké množství koky bylo zničeno, zdá se tento postup velmi neefektivní. Z necelých 140 tisíc hektarů postižených herbicidem v roce 2002 bylo reálně zničeno pouze 40 tisíc hektarů koky. A toto číslo se nadále zmenšovalo. V roce 2005, kdy vzdušné rozprašování pokrylo shodné množství hektarů, navíc produkce koky ještě stoupla. Možných důvodů, proč se tak dělo, je několik.

Někteří označují za jádro problému přelévání pěstování mezi hraničními regiony, kde je správa státu slabá. Zatímco některé regiony v Kolumbii byly silně poškozeny postřikem, jiné v Peru a Ekvádoru zůstaly nedotčeny a bylo tak umožněno více sklídit.⁷⁹ V tomto případě se jednalo hlavně o pohraniční regiony, kde nebylo dovoleno letadlům s postřikem létat kvůli státním hranicím a přírodním parkům v Amazonském pralesi.

USAID si neúspěch v roce 2005 a vysoký nárůst produkce kokainu vysvětluje zvýšením počtu hektarů zasažených postřikem. Instrukce ve své zprávě o Plánu Kolumbie zdůvodňuje, že postřik mohl farmáře a pašeráky vyhnat do hlubšího pralesa, kde je v mnoha případech již zakázáno velkoplošně zasahovat kvůli environmentální škodě, blízkým hranicím nebo indiánským rezervacím.⁸⁰

Dalším odůvodněním tohoto selhání je zvýšení produktivity farmářů. Jako hlavní argument zde slouží fakt, že celkem sice bylo zničeno velké množství polí s kokou, ale celková produkce kokainu se nezměnila. Poměr je vyobrazen v grafu č. 1 a 2. Takže farmáři pod nátlakem museli zvýšit množství sklizené rostliny na hektar z původních čtyř na 8 kilogramů kokainu na hektar.⁸¹

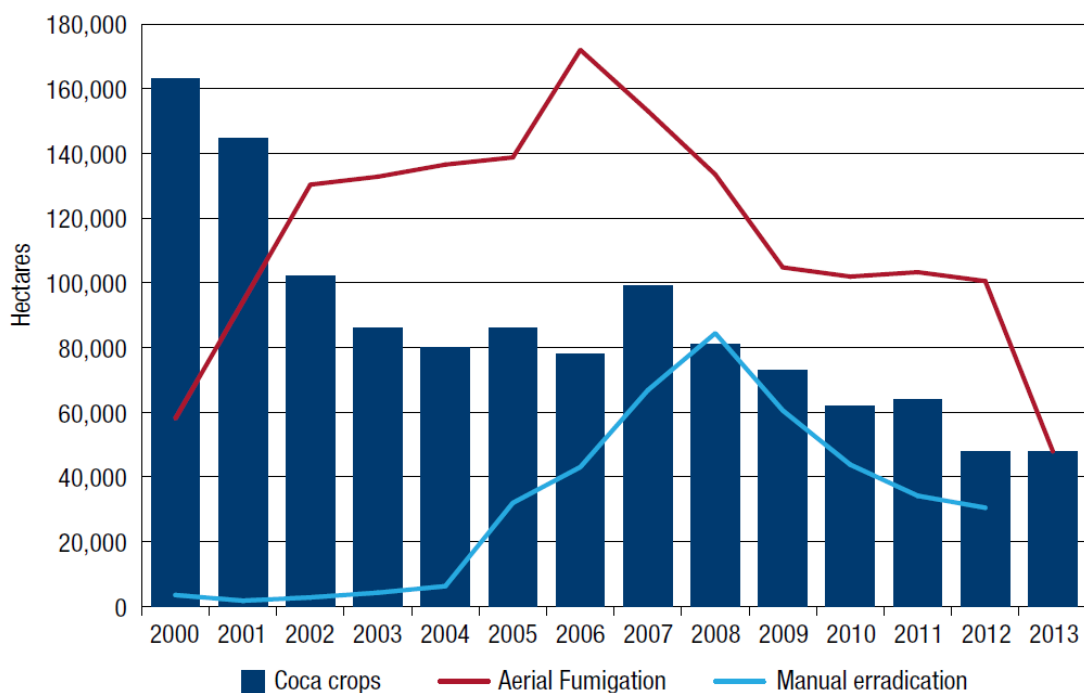
Graf č. 1: Pěstování koky v porovnání s její eradikací – vzdušným postřikem nebo manuálně.⁸²

⁷⁹ „Plan Colombia's Aerial Spraying. A Failure Foretold“ *El Transnational Institute* 1. 3. 2003 Dostupné na: <https://www.tni.org/es/node/11522> (staženo dne: 28. 4. 2018)

⁸⁰ ⁸⁰ „Assessment of the Implementation“ *USAID*, str. 7

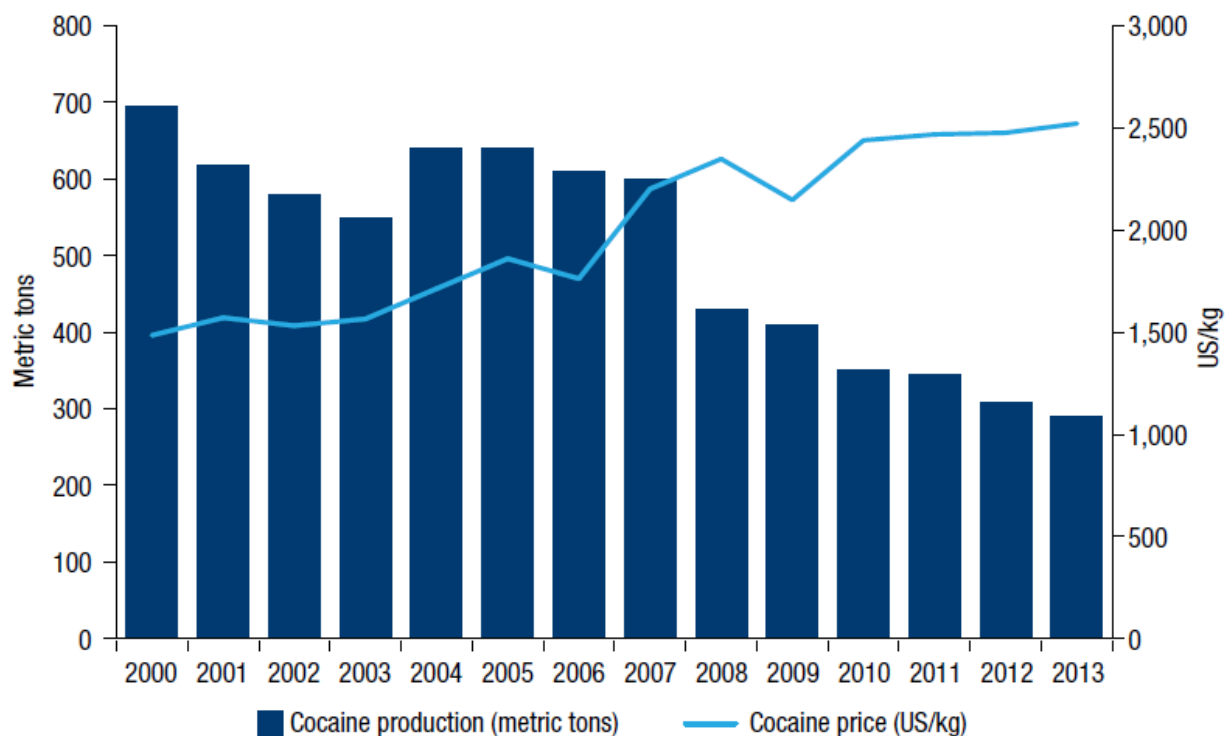
⁸¹ Tobias Franz, „Plan Colombia: Illegal drugs“, str. 582 - 583

⁸² Hodnoty osy y ukazují na počet hektarů, osa x na roky. Červená čára znamená množství letecké eradikace, modrá čára označuje množství manuální eradikace a sloupce množství vypěstované koky viz. Daniel Mejía, „Plan Colombia: An Analysis of Effectiveness and Costs“ (Brookings Institution, Washington D.C., 2015) str. 6 Dostupné na: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/Mejia-Colombia-final-2.pdf> (staženo dne: 8. 1. 2018)

Source: UNODC, 2013

Graf č. 2 – Porovnání produkce kokainu a jeho ceny v amerických dolarech za kilogram.⁸³

Source: UNODC, 2013

⁸³ Hodnoty osy y označují metrické tuny, hodnoty osy x roky. Modrá čára zastává cenu kokainu v amerických dolarech za kilogram. Sloupce vyobrazují produkci kokainu v jednotlivých letech viz. Daniel Mejía, „Plan Colombia: An Analysis of Effectiveness and Costs“ str. 6

K této strategii se také váže problematika životního prostředí a ekonomická pomoc. Jelikož se jednalo o herbicid a velkoplošný postřik, nebylo možné zabránit postřiku i dalších, nezávadných plodin, jako byla například kukuřice, avokádo nebo káva. Tímto Spojené státy poškozovaly i farmáře, kteří do drogového průmyslu nebyli zapojeni.⁸⁴ Takže pomoc, kterou se Spojené státy snažily zprostředkovat, většinou vedla jen k zvýšení počtu lidí pod hranicí chudoby a bez možnosti jednat jinak, než se připojit ke guerillovým skupinám nebo se přesunout hlouběji do pralesa, kam postřik nepronikl tak snadno.⁸⁵

Druhým postupem byla manuální eradikace, kdy armádní složky musely přímo do pralesa. Jednalo se o velmi nebezpečnou práci kvůli farmářům a ozbrojencům, kteří pole s kokou chránili a v pralese se orientovali mnohem lépe.

Všechna uvedená data nás vedou k závěru, že ačkoli bylo cílem Plánu Kolumbie snížení produkce, pašování a prodeje drog, finance i úmysl se spíše soustředil na bezpečnostní složky. Implementace protidrogových programů byla buď zanedbána, nebo se jednalo o neefektivní snahy, které nezajistily dostatečné výsledky.

5.2 Boj proti narkoteroristům

GAO ve svých zprávách o vývoji Plánu Kolumbie zdůrazňuje, že bezpečnost v Kolumbii se zvýšila a pomoc v rámci zlepšení bezpečnosti Plánu Kolumbie se vydařila. Z čísel popsaných výše vyplývá, že bezpečnost byla nakonec největším americkým zájmem, přinejmenším se to podle financování jednotlivých programů dá předpokládat. Velký důraz na pomoc armádě a její vybavenosti oproti menšímu zájmu o rozvojovou činnost a systémové zlepšení působí velmi přesvědčivě, pokud bychom chtěli jednoznačně přijmout hypotézu, že Plán Kolumbie byl součástí War on Terror. Přece jen se FARC i ELN v té době dostaly na vrchol své moci a jejich vliv byl nezanedbatelný.⁸⁶ Počty přepadení, únosů a vražd dosahovaly na začátku nového tisíciletí v Kolumbii nejvyšších hodnot v historii konfliktu.⁸⁷

Jako protiargumenty slouží nicméně hned několik faktů. Zaprvé, protidrogové programy nelze vést bez podpory armády a policie. Proto bylo nutné kolumbijské vojáky vycvičit a předat vybavení, se kterým pak mohli proti pašerákům zasáhnout. Zadruhé, je

⁸⁴ „Plan Colombia:“ GAO, str. 10

⁸⁵ Ibid, str. 10

⁸⁶ „Revolutionary Armed Forces of Colombia - People's Army“ *Mapping Militant Organizations*, Stanford University Dostupné na: <http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/89> (staženo dne: 29. 4. 2018)

⁸⁷ „Plan Colombia Progress report 1999-2005“ DNP – DJS 2006 str. 18

samozejmé, že pokud produkci drog převzala ozbrojená protivládní hnutí, boj s nimi tvrdší, jelikož členové těchto skupin dřív kartely bránili a jsou dobře vycvičeni na rozdíl od farmářů a pašeráků.

Na druhou stranu po zákroku Spojených států a posílení bezpečnostních složek Kolumbie se zvýšilo množství incidentů, při kterých byly zraněny nevinné oběti, nebo byla porušena základní lidská práva.⁸⁸ Mnoho kritiků tyto problémy přisuzovalo Spojeným státům, které se bez znalosti zdejších poměrů a armády vmísily do dlouhotrvajícího konfliktu. Další problém tvořila kolumbijská armáda a vláda, která byla stejně jako v ostatních zemích Latinské Ameriky zmítána korupcí a velkým množstvím dvojích agentů, kteří byli zároveň členy právě těch ozbrojených skupin, proti kterým bylo nutno bojovat.⁸⁹

5.3 Rozvoj a ekonomická pomoc

Další součástí Plánu Kolumbie byly rozvojová pomoc a snaha o stabilitu ekonomiky. Tuto část programu měla za úkol USAID. USAID se v rámci Plánu Kolumbie podílela na podpoře alternativních programů. Tyto programy měly za cíl usnadnit změnu pro farmáře, kteří se vzdali pěstování koky. Program měl zpřístupnit jiné plodiny, jež měly být dostatečně výdělečné, aby farmáři byly schopni se dlouhodobě uživit. USAID také zajišťovala nouzovou pomoc pro vnitřní migranty (IDP – *Internally Displaced Persons*), kteří se museli kvůli probíhajícímu konfliktu nebo zvýšenému nebezpečí ze strany producentů drog vystěhovat ze svých domovů. Těchto migrantů byl v roce 2003 skoro 1 milion a další poškození Kolumbijci se navíc již nacházeli ve Venezuele, Ekvádoru nebo na cestě do Spojených států.⁹⁰ Toto číslo se do roku 2007 zvýšilo na 3 miliony IDP a další půl milion pouze v sousedních zemích.⁹¹ Nicméně docházelo během prvních let pouze k finanční podpoře bez jakéhokoli dlouhodobějšího udržitelného řešení, které se mělo obejít bez amerických dotací.

Velkým problémem byla samotná správa kolumbijského území. USAID, která měla působit hlavně na území, kde probíhala jak manuální, tak vzdušná eradikace, totiž potřebovala ke svému působení zajištění bezpečnosti od Kolumbijské vlády. Tyto regiony, známé velkou produkcí drog, se ale potýkaly se základními nedostatky, které

⁸⁸ „World Report 2005“ *Human Rights Watch* 2005, str. 205 Dostupné na: <https://www.hrw.org/legacy/wr2k5/wr2005.pdf> (staženo dne: 21. 4. 2018)

⁸⁹ Ibid, str. 203

⁹⁰ „Global Appeal 2003“ *UN Refugee Agency* 2003 Dostupné na: <http://www.unhcr.org/3ddceb6d7.pdf> (staženo dne: 23. 4. 2018)

⁹¹ „Global Appeal 2007“ *UN Refugee Agency* 2007 Dostupné na: <http://www.unhcr.org/455443b311.pdf> (staženo dne: 23. 4. 2018)

slabá státní správa nedokázala zajistit. Proto bylo často nemožné implementovat rozvojové programy.⁹² Naopak v regionech na severozápadě země státní správa fungovala lépe, a proto se i alternativní programy lépe uchytily.⁹³

Za účelem podchycení těchto potíží byly pod vedením USAID v tzv. druhé fázi vytvořeny dva nové programy: Území pro alternativní rozvoj na obecní úrovni (ADAM – *Areas for Municipal Level Alternative Development*) a Větší investice pro udržitelný alternativní rozvoj (MIDAS – *More Investment for Sustainable Alternative Development*). Ty se měly místo slepého dotování farmářů zaměřit více na inkorporaci farmářů do komunit a podpořit tak zdravou společnost založenou na legálním obchodu.⁹⁴

Projekt ADAM se více zaměřoval na nabídku alternativních produktů jako například kávových a kakaových bobů a zároveň na zpřístupnění vody a školení na téma pěstování a dlouhodobý rozvoj, vše v rámci menších komunit na malých územích. Jednalo se tedy o pomoc přímo jednotlivcům a snahu zlepšit situaci odspodu. Projekt MIDAS zase měl za úkol zlepšit přístup shora, tedy skrz zlepšování vládních institucí a správ v jednotlivých regionech.⁹⁵

Jednou z překážek těchto programů byla ale sama Kolumbie. Kolumbijská rozvojová agentura totiž uvalila na všechny rozvojové programy podmínku nulové tolerance drog. Tím pádem mohly být rozvojové programy zahájeny až poté, co se na celém území regionu přestaly drogy pěstovat. Takový systém měl přimět jednotlivé regiony k zastavení produkce drog, zároveň se však kvůli oné podmínce nedostávalo pomoci těm, kteří již produkce zanechali nebo se nacházeli na pokraji chudoby a výroba drog pro ně byla jedinou možností výdělků. Tím se pomoc Spojených států zúžila na regiony, kde již drogy nebyly tím největším problémem, a to nakonec zapříčinilo nedostatečné plnění plánu USAID.

Závěr

Zkoumanému tématu se již věnovalo velmi mnoho odborníků, kteří se zabývali mnohými aspekty Plánu Kolumbie. Kromě financování a zahraniční politiky se jednalo také o efektivitu nebo případnou spolupráci kolumbijských úřadů s americkými. Mým cílem zde

⁹² „Plan Colombia: Drug Reduction Goals Were Not Fully Met, but Security Has Improved; U.S. Agencies Need More Detailed Plans for Reducing Assistance“ *U.S. Government Accountability Office* (Říjen 2008) str. 48 Dostupné na: <https://www.gao.gov/new.items/d0971.pdf> (staženo dne: 17. 4. 2018)

⁹³ Ibid, str. 48

⁹⁴ Ibid, str. 23

⁹⁵ Ibid, str. 49

bylo dokázat, že Plán Kolumbie se po 11. září radikálně změnil v rámci politiky War on Terror a nástupu George Bushe mladšího. Níže popíšu kroky, které mě vedly k názoru, že tomu tak opravdu bylo. Plán Kolumbie přitom rozdělím na dobu před 11. zářím a dobu poté.

Během vlády Billa Clintona a několikaměsíční vlády George Bushe mladšího totiž před 11. zářím k významnějšímu financování kolumbijské armády již docházelo. Tento proces narkotizace a militarizace zahraniční politiky Spojených států v případě Kolumbie probíhal již několik desetiletí. Od počátku War on Drugs USA zasahovaly v zahraničních regionech a jejich vztah k tamějším zemím v regionu byl často ovlivňován výší jejich kooperace na amerických programech USA. To se týkalo i Kolumbie. Během prvního volebního období Billa Clintona sice můžeme vidět, že se přítomnost USA v Kolumbii snížila, tuto malou odchylku od klasické americké pozice vůči Kolumbii pak ale Clinton nahradil v druhém období, kdy schválil nouzový balíček ve výši, která by svou výší vykompenzovala roky nezájmu. Proto se Plán Kolumbie nijak neliší od ostatních předchozích pomoci pro Kolumbii. Jednalo se sice o velkou finanční pomoc armádě a policii, ale to se dělo již dvacet let předtím.

V rámci těchto let War on Drugs se ale zásadně změnily aktéři, kteří byli do drogového průmyslu zapojeni. Všechny ozbrojené skupiny se totiž začaly angažovat v pašování drog stejně jako pašeráci. Můžeme tedy tvrdit, že guerrilová i paramilitární hnutí se sama postavila tam, kde dříve stály drogové kartely a stala se tak novým terčem.

V době po 11. září a po nástupu George Bushe se shledáváme s jednoznačnou změnou směrem k ještě agresivnějšímu přístupu Spojených států. Kromě již probíhajících programů byl na začátku roku 2002 schválen nový nouzový balíček, který rozšířil cíle i na ozbrojená hnutí, specificky zmiňující skupiny FARC, ELN a AUC. Jednalo se o přímý důsledek teroristického útoku a počátek akce War on Terror. Toto tvrzení nevyvracejí ani dohady, že prezident Álvaro Uribe, nikoliv Spojené státy v čele s prezidentem Georgem Bushem, stály za ostřejší politikou vůči levicovým povstalcům. Álvaro Uribe, který tuto politiku sice zastával, totiž v době počátků War on Terror ještě nebyl do prezidentské funkce zvolen. Z toho vyplývá, že šlo o čistě americkou iniciativu zbavit se teroristů po celém světě. To, že se k tomuto proudu přidal i Uribe, americký vliv nijak nesnižuje. Dá se však říci, že USA měly podporu i kolumbijského lidu, který měl po čtyřiceti letech boje a mírových jednání dost a doufal v konečné řešení konfliktu.

Programy s cílem eradikace by jasně zapadaly do politiky War on Drugs, kdyby nebyly částečně militarizované a částečně využité k boji proti povstaleckým skupinám. Pokud se

zamyslíme nad neefektivností těchto programů, mohli bychom tvrdit, že se od nového tisíciletí jednalo pouze o zdůvodnění americké přítomnosti na kolumbijském území. Neefektivnost je totiž z čísel a tabulek zřejmá. Je tedy ku podivu, proč nebyl tento postup proti pěstitelům a pašerákům změněn a inovován. Pokud by se ovšem jednalo o záměr udržet si vojenskou přítomnost v Kolumbii, posloužily tyto programy dobře.

Závěrem výzkumu je tedy zjištění, že War on Drugs byla pozměněna a od nového tisíciletí se do ní zapojily i ozbrojené skupiny jako FARC, ELN a AUC. War on Drugs se tak stala zásadně militarizovanou, ale její cíl byl stále stejný.

Tento trend po 11. září nicméně ještě zesílil. A proto můžeme druhou fázi Plánu Kolumbie, od nouzového balíčku k fiskálnímu roku 2002, považovat za součást politiky War on Terror. To se také potvrzuje na mnoha statistikách ohledně bezpečnosti, vražd a únosů v průběžných zprávách amerických agentur v souvislosti Plánu Kolumbie.

Od roku 2009 se pomoc Kolumbii začala více zaměřovat na konsolidační a mírové účely. Pod různými jmény jako Plán Kolumbie 2 nebo Národní konsolidační plán se Plán Kolumbie přeformuloval na podporu rozvoje a podpory demokracie.

Dalším krokem po Plánu Kolumbie a jeho nástupcích byla iniciativa Baracka Obamy a Manuela Santose, nově zvolených prezidentů v letech 2009 a 2010. Již pozměněný název „Mír Kolumbie“⁹⁶ naznačuje, že se jednalo o zcela jiný přístup a účel. Tento nový nouzový balíček měl pomoci financovat mírové jednání s FARC a jejich následnou demilitarizaci. Stejně tak ale navazoval některými prvky na Plán Kolumbie.

Summary

This topic of research has been discussed between the academics already. The main interest lies in aspects financing, foreign policy of the United States toward South American countries or effectiveness. On the other hand, my research was heading towards proof, that Plan Colombia was radically changed after 9/11 and new approach of War on Terror under George Bush Junior. Beneath I will discuss the main reasons the arguments persuaded me that the hypothesis is right and those opposing it.

Firstly, during the Clinton administration and George Bush administration before the 9/11, the militarization of Plan Colombia and above all the whole War on Drugs already started. This process of narcotization and militarization of U.S. foreign policy towards not only Colombia was slowly appealing for decades already. The only thing new

⁹⁶ Přeloženo z originálu "Peace Colombia"

in the new century were the actors in the fight. Since the drug cartels in Colombia were destroyed, the insurgencies like FARC, ELN and AUC took over. That clearly shows that the insurgencies moved into the way of U.S. counterdrug policy themselves.

But, U.S. project were forbidden to use any equipment or assistance to help Colombian army and police in any way. That changed after 9/11 and the policy of George Bush to fight terrorism. The legislative turning the insurgencies into narcoterrorists speaks clearly that this is the argument. On the other hand, Colombian insurgencies were on the U.S. list of terrorist groups since 1996 so there is no particular change. Only the adding of word “narco” was used to allow the budget of the counterdrug programs to be used on counterinsurgencies as well. That, on the other hand, is clear motive to get insurgencies or better, terrorist, under control.

In the financing, we can see crucial increase in funding for military parts of the budget in the fiscal years 2003 and 2004, those budgets sighed few months after the terrorist attack in New York. Nonetheless, these are some discrepancies over where the money actually went. Because the financing for counternarcotics and counterinsurgencies merged, the difference is almost none.

The last argument is based on ineffectiveness of the whole Plan Colombia as a counternarcotic program. If the drugs were the only problem the program should have had solve, it definitely failed. But, there were many other solutions to this ineffectiveness and nobody used them. In that case, when U.S. government runs a ineffective program for years, there must be second, hidden purpose. What I think is highly possible is that the program turned into counterinsurgency and the illicit drug crop eradication just served as an excuse for the presence of the United States.

So, in the end the Plan Colombia ended as counterinsurgency program more than counternarcotics even though it might not have been the original idea.

Použitá literatura

Knihy:

Coletta A. Youngers, „Collateral Damage: The U.S. “War on Drugs” and Its Impact on Democracy in the Andes” v *Politics in the Andes: Identity, Conflict, Reform* ed. Jo-Marie Burt a Philip Mauceri (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2006) ISBN 9780822942252

Russell Crandall, *The United States and Latin America after the cold war* (New York, Cambridge University Press, 2008) ISBN 0521717957

Russell Crandall, *The America's Dirty Wars*, (New York, Cambridge University Press, 2014) ISBN 9781139051606

Ted Galen Carpenter, *Bad neighbor policy: Washington's futile War on Drugs in Latin America* (New York: Palgrave Macmillan, 2003) ISBN 1403961379

Články:

Barbora Čapinská, “Winning the War on Terror, Losing the War on Drugs? U.S. Policies in Colombia During George W. Bush's Presidency” *Acta Universitatis Carolinae Studia Territorialia* 3, č. 13 (2013) str. 69 -99 (staženo dne: 11. 4. 2018)

Daniel Mejía, „Plan Colombia: An Analysis of Effectiveness and Costs“ *Brookings Institution*, (2015) str. 2-17 (staženo dne: 8. 1. 2018)

Michael Reid, „Obama and Latin America“, *Foreign Affairs* 94, č. 5 (2015): 45-53

Russell Crandall, „Clinton, Bush and Plan Colombia“, *Survival* 44, č. 1 (2011) str. 159-172 (staženo dne: 11. 4. 2018)

Tobias Franz, „Plan Colombia: illegal drugs, economic development and counterinsurgency – a political economy analysis of Colombia's failed war“ *Development Policy Review* 34, č. 4 (201): str. 563–591 (staženo dne: 2. 2. 2018)

William M. LeoGrande, “A Poverty of Imagination: George W. Bush's Policy in Latin America“, *Journal of Latin American Studies* 39, č. 2 (2007): 355-385

Web, článek:

„25th Anniversary of President George H.W. Bush's Infamous Oval Office Speech Escalating "War on Drugs" Press Release“, *Drug Policy*, 3. 9. 2014 Dostupné na: <http://www.drugpolicy.org/news/2014/09/friday-25th-anniversary-president-george-hw-bushs-infamous-oval-office-speech-escalatin> (22. 4. 2018)

Andrés Pastrana, „El Plan Colombia“ *El País* 21. 2. 2000 Dostupné na: https://elpais.com/diario/2000/02/21/internacional/951087623_850215.html (staženo dne: 28. 4. 2018)

Amnesty International na téma Plán Kolumbie 20. 6. 2000 Dostupné na: <https://www.amnesty.org/download/Documents/132000/amr230492000en.pdf> (staženo 11. 4. 2018)

„Colombia gets 14 US helicopters“, *BBC* 9. 1. 2002 Dostupné na: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/1751516.stm> (staženo dne: 11. 4. 2018)

David Knowles, „82 % of Americans say U.S. is losing the 'war on drugs'“ *New York Daily News* 19. 8. 2013 Dostupné na: <http://www.nydailynews.com/news/national/82-u-s-losing-war-drugs-article-1.1431125> (staženo dne: 18. 4. 2018)

Defence Industry Daily Staff, „Colombia Orders UH-60L Helicopters, Saves Some Money“ *Defence Industry Daily* 29. 7. 2012 Dostupné na: <https://www.defenseindustrydaily.com/colombia-orders-15-secondhand-uh60l-helicopters-saves-some-money-03392/> (staženo dne: 24. 4. 2018)

Eduardo Porter, „Numbers Tell of Failure in Drug War“ *New York Times* 3. 7. 2012, Dostupné na: <https://www.nytimes.com/2012/07/04/business/in-rethinking-the-war-on-drugs-start-with-the-numbers.html> (Staženo dne: 18. 4. 2018)

German Lopez, „25 years ago, President Bush escalated the war on drugs. Here are the results.“ *Vox* (5. 9. 2014) Dostupné na: <https://www.vox.com/2014/9/5/6106169/george-hw-bush-war-on-drugs-25-year-anniversary> (staženo dne: 27. 4. 2018)

„Global Appeal 2003“ *UN Refugee Agency* 2003 Dostupné na: <http://www.unhcr.org/3ddceb6d7.pdf> (staženo dne: 23. 4. 2018)

„Global Appeal 2007“ *UN Refugee Agency* 2007 Dostupné na: <http://www.unhcr.org/455443b311.pdf> (staženo dne: 23. 4. 2018)

Jeremy Lennard and Steven Ambrus, „The Lost War on Drugs“, *The Guardian* 28. 11. 1997 Dostupné na: <http://www.mapinc.org/drugnews/v98/n047/a06.html?204354> (staženo dne: 18. 4. 2018)

Lucien O. Chauvin, „South America: Countries Worry Plan Colombia Will Spillover“, *LatinAmerica Press* 30. 5. 2002 Dostupné na: <https://corpwatch.org/article/south-america-countries-worry-plan-colombia-will-spillover> (staženo dne: 29. 4. 2018)

„Peace Initiatives in Colombia: Dialogues with the FARC“ *Center for International Policy Archive* Dostupné na: <https://web.archive.org/web/20100613074559/http://ciponline.org/colombia/farc.htm> (staženo dne: 29. 4. 2018)

„Plan Colombia's Aerial Spraying. A Failure Foretold“ *El Transnational Institute* 1. 3. 2003 Dostupné na: <https://www.tni.org/es/node/11522> (staženo dne: 28. 4. 2018)

„Revolutionary Armed Forces of Colombia - People's Army“ *Mapping Militant Organizations*, *Stanford University* Dostupné na: <http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/89> (staženo dne: 29. 4. 2018)

Steve Salisbury, „Raid Shows Colombian Rebels Are Also Drug Lords“ *Washington Times* 20. 3. 2001 Dostupné na: <http://www.latinamericanstudies.org/farc/proof.htm> (staženo dne: 15. 4. 2018)

„World Report 2005“ *Human Rights Watch* 2005, str. 205 Dostupné na: <https://www.hrw.org/legacy/wr2k5/wr2005.pdf> (staženo dne: 21. 4. 2018)

Zprávy a statistiky vládních institucí:

Ada Hutchinson, „Testimony Before the Senate Judiciary Committee Subcommittee on Technology, Terrorism, and Government Information“ *U.S. State Department*, 13. 3. 2002 Dostupné na: <https://2001-2009.state.gov/p/inl/rls/rm/9239.htm> (staženo dne: 7. 5. 2018)

„Assessment of the Implementation of the United States Government's Support For Plan Colombia's Illicit Crop Reduction Components“ *USAID*, 17. 4. 2009 str. 3 Dostupné na: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PDACN233.pdf (staženo dne: 11. 1. 2018)

“Colombia: Summary and Tables on U.S. Assistance, FY 1989-FY2004” *Congressional Research Service* 19. 5. 2003, str. 3, Dostupné na: https://www.everycrsreport.com/files/20030519_RS21213_4e90fa43ae3a51a120aeae654e0a23b40c16c49.pdf (staženo dne: 17. 4. 2018)

Colombian President, *Plan Colombia: Plan for Peace, Prosperity and the Strengthening of the State* (Bogota, Colombia: presidency of the republic, 1999) Dostupné na: <https://www.usip.org/publications/2002/05/peace-agreements-colombia> (staženo dne: 28. 6. 2017)

Connie Veillette, „Plan Colombia Progress Report 2005“ *Congressional Research Service*, 17. 1. 2005, Dostupné na: <http://securityassistance.org/sites/default/files/050217crs.pdf> (staženo dne: 12. 4. 2018)

„Drugs and Crime Facts 1988“ *Bureau of Justice Statistics, - Department of Justice* 1988, Dostupné na: <https://www.bjs.gov/content/pub/pdf/dcf88.pdf> (staženo dne: 18. 4. 2018)

„International Narcotics Control and Law Enforcement, Migration and Refugee Assistance, Emergency Refugee and Migration Assistance Fund, Nonproliferation, Anti-Terrorism, Demining, and Related Programs“ *Department of State – Migration Assistance* 2002 Dostupné na: <https://www.state.gov/documents/organization/3958.pdf> (staženo dne: 14. 4. 2018)

Nina M. Safarino, „Colombia: Plan Colombia Legislation and Assistance (FY2000 and FY2001)“ *Congressional Research Service* (5. 7. 2001) Dostupné na: <https://fas.org/asmp/resources/govern/crs-RL30541.pdf> (staženo dne: 17. 4. 2018)

„Plan Colombia: Drug Reduction Goals Were Not Fully Met, but Security Has Improved; U.S. Agencies Need More Detailed Plans for Reducing Assistance“ *U.S. Government Accountability Office* (říjen 2008) str. 53 Dostupné na: <https://www.gao.gov/new.items/d0971.pdf> (staženo dne: 17. 4. 2018)

„Plan Colombia Progress report 1999-2005“ *Departamento de Planeación y Departamento de justicia y seguridad de Colombia*, září 2006, str. 9 Dostupné na: https://colaboracion.dnp.gov.co/CDT/Justicia%20Seguridad%20y%20Gobierno/bal_plan_Col_ingles_final.pdf (staženo dne: 8. 1. 2018)

Rand Beers, „Testimony Before the Senate Committee on Appropriations Subcommittee on Foreign Operations“ *U.S. State Department*, 11. 7. 2001., Dostupné na: https://2001-2009.state.gov/p/inl/rls/rm/jun_aug/4054.htm (staženo 12. 4. 2018)

Ostatní:

Proslov Nancy Reaganové během televizního výstupu prezidenta Reagana 14. 9. 1986 Dostupné na: <https://www.history.com/speeches/nancy-reagan-introduces-just-say-no-campaign> (staženo dne: 18. 4. 2018)

Pablo Gabriel Dreyfus, „Border Spillover: Drug trafficking and National Security in South America“ (doktorská disertace, University of Geneva, 2002)

Seznam příloh

Příloha č. 1: Celkový finanční rámec Plánu Kolumbie v milionech amerických dolarů (tabulka)

Příloha č. 2: Americké zdroje využité v Kolumbii v letech 2000–2008 podle účelu jejich použití v milionech dolarů (tabulka)

Příloha č. 3: Americké finance alokované na mírové a rozvojové programy v Kolumbii v letech 2000 - 2008 v milionech dolarů. (tabulka)

Příloha č. 4: Americké finance alokované kolumbijské armádě a státní policii v letech 2000 - 2008 v milionech dolarů. (tabulka)

Příloha č. 5: Pěstování koky v porovnání s její eradikací – vzdušným postříkem nebo manuálně (graf)

Příloha č. 6: Porovnání produkce kokainu a jeho ceny v amerických dolarech za kilogram (graf)

Přílohy

Příloha č. 1: Celkový finanční rámec Plánu Kolumbie v milionech amerických dolarů

Účel/Zdrojová země	Kolumbie		USA		Celkem	
Posilování veřejných institucí	2 387	22,2 %	465	4,3 %	2 852	26,6 %
Potlačování obchodu s drogami a zločinu ⁹⁷	3 378	31,5 %	2 787	26,0 %	6 165	57,5 %
Ekonomická a sociální revitalizace	1 185	11,0 %	530	4,5 %	1 715	16,0 %
Celkem	6 950	6,8 %	3 782	35,2 %	10 732	100 %

Zdroj: DNP-DJS 2006

Příloha č. 2: Americké zdroje využité v Kolumbii v letech 2000–2008 podle účelu jejich použití v milionech dolarů

⁹⁷ Z anglického překladu: Fight against illegal drugs and organized crime.

Zdroj: CRS Report for Congress 2003

Cíl/Fiskální rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Zlepšení bezpečnosti a boj proti drogám	817,8	232,8	395,9	607,9	617,7	585,6	587,3	591,1	423,4	4 858,5
Propagace sociální a ekonomické spravedlnosti	80	0,5	109,9	125,7	126,5	124,7	130,4	139,7	194,4	1 031,8
Propagace vlády práva	121,1	0,9	15,8	27	9	7,3	10,5	7,8	39,4	238,7
Celkem	1 18,9	234,2	521,6	760,6	753,2	717,6	728,2	738,6	657,2	6 130

Příloha č. 3: Americké finance alokované na mírové a rozvojové programy v Kolumbii v letech 2000 - 2008 v milionech dolarů

Program/Fiskální rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Alternativní rozvoj			49,9	60,2	59,8	70,7	72	68,2	119,7	500,5
Vnitřní migranti (IDP)	-	-	34	41,5	42,6	32	30,7	31,1	35,3	247,2
Demobilizace a reintegrace	-	-	2	-	-	-	8,9	15,7	18,3	44,9
Demokracie a lidská práva	-	⁹⁸	24	24	24	24	18,8	24,8	21,1	158,7
Reforma soudního systému	121,1	0,9	15,8	27	9	27	10,5	7,8	39,4	238,5
Celkem	201,1	1,4	125,7	152,7	135,5	152,7	140,9	147,6	233,8	1 270,7

Zdroj: GAO 2008

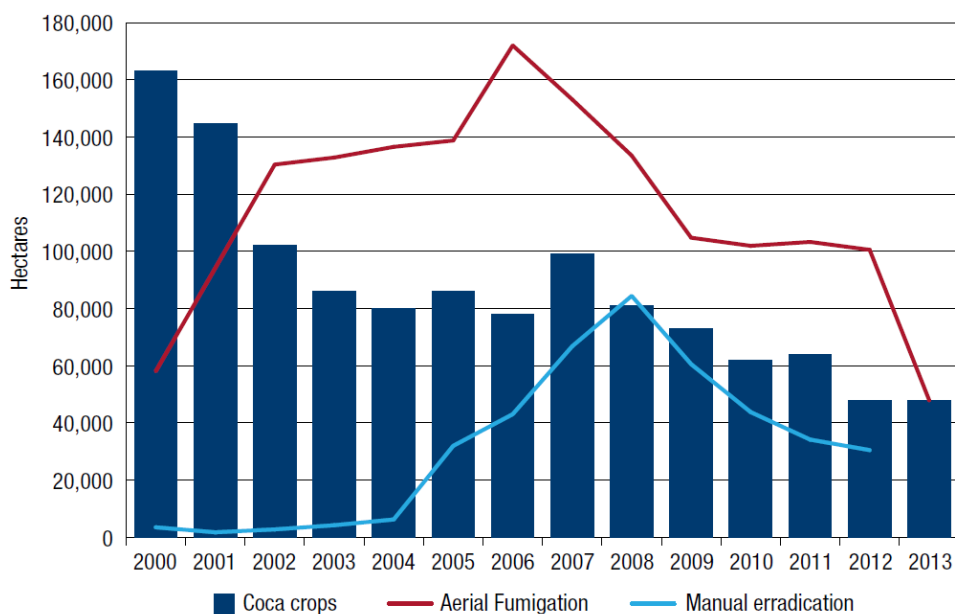
Příloha č. 4: Americké finance alokované kolumbijské armádě a státní policii v letech 2000 - 2008 v milionech dolarů

⁹⁸ Data za roky 2000 a 2001 chybí, protože v těchto letech byly výdaje přiřazeny pod jiný program.

Program/Fiskální rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Armáda	683,5	192,8	257,1	443,4	445,5	394,7	382,8	373,5	268,4	3 441,7
Policie	134,3	40	138,8	164,5	172,2	190,9	204,5	217,6	155	1 417,8
Celkem	817,8	232,8	395,9	607,9	617,7	585,6	587,3	591,1	423,4	4 859,5

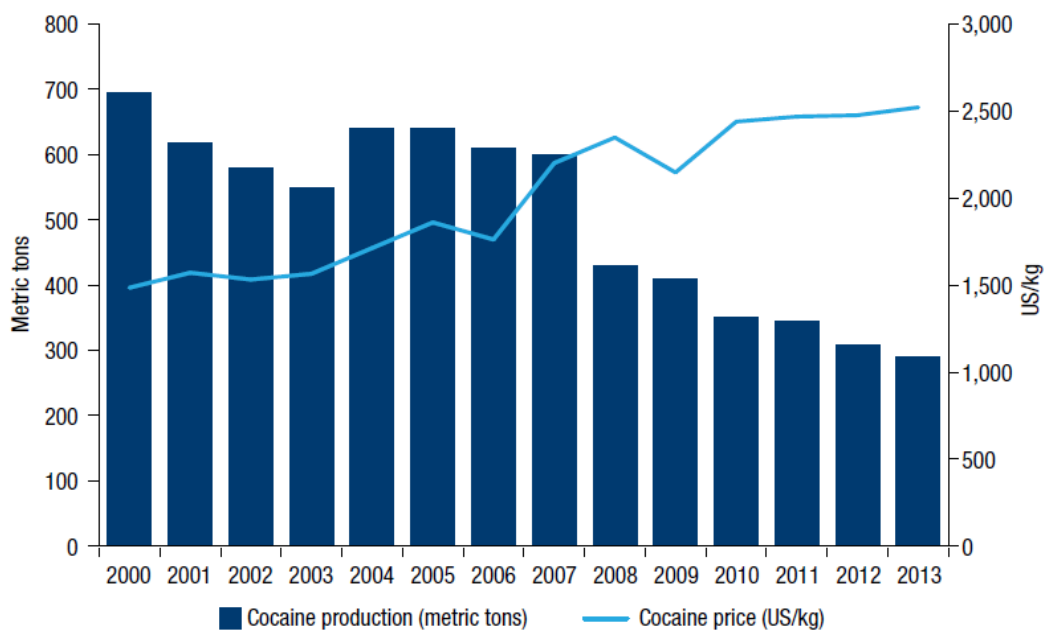
Zdroj: GAO 2008

Příloha č. 5: Pěstování koky v porovnání s její eradikací – vzdušným postříkem nebo manuálně

Zdroj: UNODC 2013

Příloha č. 6: Porovnání produkce kokainu a jeho ceny v amerických dolarech za kilogram.

Zdroj: UNODC 2013